

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Kontrola dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Adéla Hrdinová

Bakalářská práce

2019

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Adéla Hrdinová**
Osobní číslo: **E16448**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a provoz podniku**
Název tématu: **Kontrola dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci**
Zadávací katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Bakalářská práce se věnuje problematice kontrolní činnosti v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP). Představuje činnost soustavy orgánů inspekce práce, jejichž hlavním úkolem je kontrola dodržování povinností plynoucích z pracovněprávních předpisů včetně předpisů o BOZP. Cílem bakalářské práce je posoudit četnost a výsledky kontrolních akcí provedených inspekcí práce v oblasti BOZP v České republice za období minimálně posledních pěti let.

Osnova:

- Bezpečnost a ochrana zdraví při práci.
- Právní předpisy a normy BOZP v České republice.
- Činnost soustavy orgánů inspekce práce v České republice.
- Posouzení četnosti a výsledků kontrolních akcí v oblasti BOZP.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

JANÁKOVÁ, A. Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Olomouc: ANAG, 2011. 503 s. ISBN 978-80-7263-685-3.

NEUGEBAUER, T. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce, neboli, O čem je současná BOZP. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 377 s. ISBN 978-80-7552-106-4.

ŠENK, Z. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci: prakticky a přehledně podle normy OHSAS. Olomouc: ANAG, 2012. 311 s. ISBN 978-80-7263-737-9.

VEBER, J. a kol. Management kvality, environmentu a bezpečnosti práce: legislativa, systémy, metody, praxe. Praha: Management Press, 2010. 359 s. ISBN 978-80-7261-210-9.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Zdeněk Matěja, Ph.D.

Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Datum zadání bakalářské práce: **3. září 2018**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2019**

doc. Ing. Romána Provozníková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 3. září 2018

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 22. 4. 2019

Adéla Hrdinová

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala především svému vedoucímu práce panu Ing. Zdeňku Matějovi, Ph.D. za vedení, cenné rady a připomínky, které mi pomohly k dokončení mé bakalářské práce. Dále svým spolubydlícím za podporu, rady a trpělivost. V neposlední řadě bych poděkovala také své rodině za podporu nejen při studiu.

ANOTACE

Práce se zabývá problematikou kontrolní činnosti v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Popisuje činnost soustavy orgánů inspekce práce, která popisuje dodržování povinností plynoucích z pracovněprávních předpisů včetně předpisů o BOZP. V praktické části se posuzuje četnost a výsledky kontrolních akcí provedených inspekcí práce v oblasti BOZP a pracovní úrazovosti v České republice za období pěti let v rozmezí roků 2013-2017.

KLÍČOVÁ SLOVA

bezpečnost a ochrana zdraví při práci, kontrolní činnost v oblasti BOZP, státní úřad inspekce práce, pracovní úrazovost, Česká republika

TITLE

Occupational safety and health

ANNOTATION

The bachelor thesis deals with the issue of control activities in the area of occupational safety and health. It analyzes the work of the system of labour inspection bodies, which obligations arising from labour law, including regulations on health and safety (OHS). The practical part assesses the frequency and results of inspections performed by labour inspections in the field of occupational health and safety in the Czech Republic for a period of five years between 2013-2017.

KEYWORDS

Occupational safety and health, control activities in the area of OHS, state office of the labour inspection, work injury, Czech Republic

OBSAH

Úvod	10
1 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	12
1.1 Základní pojmy BOZP	12
1.2 Historie a dnešní význam BOZP	13
1.3 Základní právní předpisy a normy BOZP	14
1.4 Školení BOZP	16
1.5 Pracovní úrazy	17
1.6 Osobní ochranné pracovní prostředky	18
1.7 Požární ochrana.....	20
2 Hodnocení rizik při práci	22
2.1 Metody určení hodnoty rizika.....	23
2.2 Vyhodnocení rizik.....	26
2.3 Odstranění rizik.....	27
3 Činnost soustavy orgánů inspekce práce v ČR	28
3.1 Historie.....	28
3.2 Legislativa.....	29
3.3 Organizační struktura.....	31
3.4 Činnost inspekce práce	32
3.5 Mezinárodní spolupráce na úrovni SÚIP	34
4 Analýza kontrolních činností v oblasti BOZP a pracovní úrazovosti.....	36
4.1 Posouzení četností a výsledků kontrolních akcí v BOZP.....	36
4.2 Pracovní úrazovost.....	45
Závěr	55
Použitá literatura	58

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Organizační struktura BOZP	31
Obrázek 2: Oblastní inspektoráty v ČR	32
Obrázek 3: Podněty ke kontrole.....	36
Obrázek 4: Oprávněnost podnětů celkem	38
Obrázek 5: Celkový počet pracovních úrazů	46
Obrázek 6: Procento pracovní úrazovosti dle měsíců	47
Obrázek 7: Procentní úrazovost dle dní v týdnu	49
Obrázek 8: Pracovní úrazy s hospitalizací nad 5 dnů	50
Obrázek 9: Smrtelné pracovní úrazy.....	52

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Hodnocení pravděpodobnosti ohrožení	24
Tabulka 2: Závažnost následků rizika.....	25
Tabulka 3: Výsledná bezpečnost.....	25
Tabulka 4: Vzor matice rizik	26
Tabulka 5: Podněty a porušení BOZP celkem	37
Tabulka 6: Nejčastěji kontrolované podněty BOZP	37
Tabulka 7: Nejčastěji porušované zákony	38
Tabulka 8: Vyhodnocení oprávněnosti podnětů ke kontrole	39
Tabulka 9: Sankce za oblast BOZP.....	39
Tabulka 10: Kontroly ve stavebnictví.....	40
Tabulka 11: Kontroly osobní a nákladní dopravy.....	40
Tabulka 12: Kontroly technických zařízení v podnicích	41
Tabulka 13: Kontroly elektrických zařízení.....	42
Tabulka 14: Kontroly zdvihacích zařízení na staveništích	42
Tabulka 15: Kontroly provozu plynových spotřebičů	43
Tabulka 16: Kontroly provozu s tlakovým zařízením.....	43
Tabulka 17: Kontroly plnění úkolů zadavatele a koordinátora	44
Tabulka 18: Kontroly práce v lese	45
Tabulka 19: Celkový počet pracovních úrazů.....	46
Tabulka 20: Procentní pracovní úrazovost dle měsíců	48
Tabulka 21: Procentní úrazovost dle dní v týdnu.....	49
Tabulka 22: Pracovní úrazy s hospitalizací nad 5 dní.....	51
Tabulka 23: Smrtelné úrazy při práci.....	53

SEZNAM ZKRATEK

BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
BS	British Standards
BSI	British Standards Institution
ČR	Česká republika
ČSN	Československé státní normy
EU	Evropská Unie
FMEA	Failure Mode and Effects Analysis
FMECA	Failure Mode, Effects and Criticality Analysis
HAZOP	Hazard and Operability Study
IMI	International Market Information
ISO	International Organization for Standardization
OHSAS	Occupational Health and Safety Assessment Specification
OIP	Oblastní inspektorát práce
OOPP	Osobní ochranné pracovní prostředky
OŽP	Ochrana životního prostředí
PO	Požární ochrana
SLIC	Senior Labour Inspectors Committee
SLIC KSS	Senior Labour Inspectors Committee Knowledge Sharing Site
SÚIP	Státní úřad inspekce práce

ÚVOD

Tématem této práce je kontrola dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále pouze BOZP). Bezpečnost práce je důležité téma pro všechny účastníky trhu. Zaměstnavatelé se starají, aby měli bezpečné pracoviště pro své zaměstnance a každý zaměstnanec, který se uchází o práci, je v BOZP řádně proškolen.

V posledních letech byl veliký vývoj technologií, strojů a zařízení, které musí být kontrolovány a musí splňovat určené podmínky k používání. Zaměstnanci mají k dispozici osobní ochranné pracovní pomůcky, případně na dílnách vyznačené trasy, kudy mohou a nemohou chodit, hasící přístroje v případě nutnosti atd.

Kontroly se provádí ohlášené i neohlášené a realizují je oblastní inspektoráty práce. Měla by být v zájmu všech, tedy pro zaměstnance, zaměstnavatele i inspektora, především bezpečnost a ochrana zdraví při práci, aby nedocházelo k pracovním úrazům ať už mírným nebo smrtelným.

První kapitola bude vysvětlovat základní pojmy BOZP. Popisovat, jak se bezpečnost a ochrana zdraví při práci vyvíjela v historii a zdůrazňovat, jaký má význam dnes. Dále bude uvádět základní právní předpisy a vymezovat dané normy. Poukazovat na to, jak probíhá školení v oblasti BOZP, jaké pracovní úrazy mohou nastat, které osobní ochranné pracovní prostředky lze využívat, a nakonec popíše téma požární ochrany.

Druhá kapitola se bude zaměřovat na rizika při práci. Popíše takové metody, které určují hodnotu rizika. Když je riziko velké, je nutné ho ihned identifikovat a vyřešit, nebo riziko střední či malé, které se vyřeší samo, či se nechá na později. Dále tato část práce bude rizika vyhodnocovat, po vyhodnocení je bude postupně, od nejhoršího po nejslabší, odstraňovat.

V kapitole třetí bude popsána činnost soustavy orgánů inspekce práce v České republice. Bude zde vytyčena trocha historie o inspekci práce, vymezena legislativa a uvedena organizační struktura Státního úřadu inspekce práce (dále jen SÚIP). Následně se vysvětlí konkrétní činnost inspekce práce a také se zmíní mezinárodní spolupráce na úrovni SÚIP.

Poslední, nejdůležitější kapitola se bude zabývat analýzou kontrolních činností v oblasti BOZP a pracovní úrazovosti za období posledních pět let od roku 2013 do roku 2017. Budou se posuzovat četnosti a výsledky kontrolních akcí v BOZP, tedy celkový počet nahlášených podnětů ke kontrole, oprávněnosti podnětů a sankce za porušení bezpečnosti práce, dále se

popisují kontroly v jednotlivých odvětvích. Taktéž se zmíní celková pracovní úrazovost za posledních pět let, také se popíše, v jakých dnech v týdnu, v jakém měsíci, ve kterém kraji bylo úrazů nejvíce a zda se jedná o úrazovost smrtelnou, či s hospitalizací nad pět dní.

Cílem této bakalářské práce je posoudit četnost a výsledky kontrolních akcí provedených inspekcí práce v oblasti BOZP a pracovní úrazovost v České republice za období posledních pěti let.

Výzkumné otázky pro tuto práci jsou:

1. V jakém roce byl největší počet nahlášených podnětů ke kontrole a v jaké výši?
2. Jakých podnětů ke kontrole z hlediska oprávněnosti bylo nejvíce? V jaké procentuální hodnotě?
3. V jakých měsících je nejmenší počet pracovních úrazů?

1 BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (dále jen BOZP) je soubor opatření (technických a organizačních), která při jejich správné aplikaci a realizaci tvoří ideální podmínky k tomu, aby se pravděpodobnost ohrožení nebo poškození lidského zdraví snížila na minimum. Také je to mezivědní obor, který nalézá a uplatňuje metody a prostředky, jejichž cílem je, aby člověk v pracovním procesu nebyl ohrožován fyzicky ani mentálně. (Hůlová, 2003)

1.1 Základní pojmy BOZP

Pro pochopení problematiky BOZP je třeba si definovat následující pojmy:

- riziko je kombinace pravděpodobnosti výskytu nebezpečné události nebo expozice a závažnosti úrazu nebo poškození zdraví,
- posuzování rizika je proces, který hodnotí rizika vyplývající z nebezpečí, vzhledem k jakémukoliv existujícímu opatření a rozhodnutí, zda dané riziko je nebo není přijatelné,
- zůstatkové riziko je to, které nebylo odstraněno v etapě projektu a montáže zařízení,
- pojistitelná míra rizika je riziko, které je akceptovatelné pro zaměstnavatele,
- poškození zdraví je nepříznivý fyzický či psychický stav způsobený pracovní činností nebo situací spojenou s prací,
- nebezpečí je zdroj, situace nebo činnost s potenciálem vzniku poranění člověka nebo poškození zdraví nebo jejich kombinaci,
- identifikace nebezpečí je proces, který rozpoznává existenci nebezpečí a stanoví jeho charakteristiky,
- incident je událost v práci, kde došlo k úrazu, poškození zdraví nebo ke smrtelnému úrazu,
- preventivní opatření se používá k odstranění neshody nebo nežádoucí situace,
- nápravné opatření se používá k odstranění příčiny zjištění neshody nebo nežádoucí situace. (Šenk, 2009)

1.2 Historie a dnešní význam BOZP

Mezi nejstarší dochované zákony bezpečnosti práce patří babylonský zákoník, který vydal již v 18. století před naším letopočtem babylonský král a panovník Chammurapi. Některé zákony upravovaly nejen náhrady, ale i tresty za úmyslné i neúmyslné poranění jiné osoby při práci. (Bezpečnost práce, 2019)

O bezpečnosti práce v dnešním slova smyslu lze hovořit až v souvislosti s průmyslovou revolucí, která nastala v 19. století našeho letopočtu. V této době se začalo ve výrobních procesech masivně využívat strojů a nových technologií, které nahrazovaly ruční práci, což zákonitě zvedlo úrazovost.

Velké změny a celkový pohled na bezpečnost práce se mění po 2. světové válce. Po ní totiž došlo k nebývale rychlému průmyslovému a technologickému rozvoji, jež zároveň vyvíjel vysoký tlak na efektivitu práce a výroby, s nímž byla spojena právě i bezpečnost práce. Současně s obrovským pokrokem se mění i styl života lidí, jejich názory na životní prostředí nebo základní lidské potřeby. Tyto aspekty zvyšují úrazovost zaměstnanců.

Ve 20. století našeho letopočtu se stále zvyšuje tlak na produktivitu a efektivitu pracovníků. Také rychlost pokroku a všech požadavků na změny v pracovním procesu zaměstnanců, čím dál více vedou k zavádění vysokých nároků na kvalitu produktů i zboží. Toho lze dosáhnout pouze zajištěním vysoké bezpečnosti a spolehlivosti výroby, s čímž je spojena i bezpečnost a ochrana lidského zdraví a životů při práci. (Bezpečnost práce, 2019)

Bezpečnost práce lze charakterizovat jako mezivědní obor, jehož cílem je vytvářet systém pravidel, které mají chránit všechny pracující před negativními důsledky života v pracovním procesu. V současném pojetí neusiluje jen o ochranu před pracovními úrazy, ale i před nemocemi z povolání a dalšími negativními aspekty souvisejícími s prací včetně stresu, šikany, obtěžování nebo nerovného zacházení na pracovišti. (Neugebauer, 2016)

Bezpečnost práce lze definovat i jako stav pracovních podmínek, zabraňující působením nebezpečných činitelů pracovního procesu na zaměstnance a další osoby. Bezpečnost je zajišťována zejména stanovením a dodržováním požadavků na pracoviště a pracovní prostředí, bezpečnostní technický zařízení, vhodnou organizací práce, vhodnými technologickými pracovními postupy, požadavky na zdravotní a odbornou způsobilost zaměstnanců. (Janáková, 2011)

1.3 Základní právní předpisy a normy BOZP

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci je důležitou složkou v legislativním systému ČR, která za několik posledních let prošla řadou změn. Úkolem dnešní legislativy BOZP je prevence rizik prostřednictvím jejich identifikace, opatření a hodnocení u zaměstnavatelů, k jejich odstranění nebo snížení na přijatelnou úroveň.

„Právní a ostatní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jsou předpisy na ochranu života a zdraví, předpisy hygienické a protiepidemické, technické předpisy, technické dokumenty a technické normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, předpisy o požární ochraně a předpisy o zacházení s hořlavinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a chemickými přípravky a jinými látkami škodlivými zdraví, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví.“ (Zákon č. 262/2006 Sb., §349)

Právní prameny BOZP pochází z několika ministerstev:

- oblast ekologie – Ministerstvo životního prostředí ČR,
- oblast bezpečnosti práce – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR,
- oblast bezpečnosti výrobků – Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR,
- oblast hygieny práce a ochrany zdraví při práci – Ministerstvo zdravotnictví ČR,
- oblast požární ochrany – Ministerstvo vnitra ČR.

Legislativní nástroje:

- zákon ochrany veřejného zdraví,
- zákoník práce,
- zákon o péči o zdraví lidu,
- zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- a dále nařízení vlády a ministerské vyhlášky. (Veber a Pincová, 2008)

Konkrétní zákony:

- zákon č. 22/1997, ve kterém se píše o technických požadavcích na výrobky a o změnách některých zákonů,
- zákon č. 372/2011 Sb., o službách ve zdravotnictví,
- zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce,
- zákon 174/1968, o státním dozoru nad bezpečností práce,
- zákon č. 224/2015 sb., o prevenci závažných havárií způsobených nebezpečnými chemickými látkami nebo směsmi,
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce,
- zákon č. 373/2011 Sb., o specifických službách ve zdravotnictví,
- zákon 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně zdraví veřejnosti, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o evidenci úrazů, hlášení a zasílání záznamů o úrazu ve znění nařízení vlády č. 136/2016 Sb.,
- nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích, ve znění nařízení vlády č. 136/2016 Sb.,
- nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci. (Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, 2019)

Britský institut BSI v roce 1999 vydal Specifikace pro posuzování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci 18 001 a 18 002. V roce 2007 byla provedena revize dokumentu. Tento dokument byl transformován do podoby britské normy. Ve stejný rok byla tato norma přeložena a vydána v platnost jako česká technická norma:

- **ČSN BS OHSAS 18 001:2007** – Jedná se o kritériální normu, která poskytuje certifikaci zavedeného manažerského systému BOZP.

- **ČSN BS OHSAS 18 002:2009** – Jedná se o směrnici pro implementaci normy OHSAS 18 001:2007. Tato směrnice je nástroj k porozumění systému BOZP a podpora k využití tohoto systému v praxi. Není určena k certifikaci. (Veber, 2010)

Díky této normě lze získat mezinárodně uznávaný certifikát TÜD SÜD zaměřený na BOZP, přehled o efektivitě BOZP, ochranu zdraví zaměstnanců, snížení nemocí z povolání, snížení rizik a pracovních úrazů a tým odborníků na BOZP. (BOZP, 2019)

Norma ISO 45 001 byla zveřejněna v březnu roku 2018 a nahrazuje mezinárodně uznávanou normu OHSAS 18 001:2007. Je prvním ISO standardem pro oblast BOZP. Norma OHSAS 18 001:2007 byla zaměřena na podporu a propagaci osvědčených BOZP praktik, ale norma ISO 45 001 umožňuje proaktivně zlepšit výkon BOZP v prevenci úrazů a poškození zdraví. Zaměřuje se tedy především na prevenci a proaktivní řízení rizik. (Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, 2019)

1.4 Školení BOZP

Všechny odpovědnosti, pravomoci a povinnosti jsou určeny pro oblast BOZP vnitřními dokumenty. Každá společnost má stanovený dokument o odborné způsobilosti, který je stěžejní pro všechny zaměstnance dané společnosti. Zajišťuje odbornou způsobilost k pracovní činnosti, ověřuje znalosti a obsahuje popis školení zaměstnanců.

Školení nového zaměstnance, tedy tzv. vstupní školení se skládá ze čtyř částí – požární ochrana (PO), bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP), ochrana zdraví při práci (OŽP) a vstupní “kolečko“ a instruktáž na pracovišti. Toto “kolečko“ provádí vedoucí zaměstnanec či přímý nadřízený s novým zaměstnancem. Personální oddělení zajišťuje vstupní školení BOZP, PO a OŽP. Školení jsou ale také ostatní zaměstnanci v periodě podle stanoveného výcvikového programu, které provádí školitel nebo pověřený vedoucí zaměstnanec. (Osobní rozhovor, 2018)

Školitel má odpovědnost na spolupracovat vytvoření osnovy a rozvrhu školení, který musí věcně i časově dodržet. Během školení má povinnost zkoušet znalosti účastníků školení a zpracuje dokumentaci o provedeném školení. Do pěti dnů musí tuto dokumentaci odevzdat na personálním oddělení. Školitel musí poskytovat zpětnou vazbu o školení, nedostacích v osnově personálnímu oddělení a navrhopvat případné změny.

Personalista má na starost školení realizovat, podílet se na přípravě harmonogramu školení. Má odpovědnost vyhodnocovat zpětnou vazbu ze školení a opatřit případné nedostatky. Má pravomoci navrhnout změny.

Vedoucí zaměstnanec má na starosti školení, které mu školitel určí. Má povinnost stanovit rozsah a obsah školení BOZP, PO a OŽP na pracovišti, zpracovat a předat dokument ze školení na personální oddělení. Může vyžadovat informace o kvalifikačních požadavcích a končících kvalifikací na svém pracovišti. Vedoucí zaměstnanci jsou školeni při nástupu do funkce, a to většinou externím školitelem. Je školen pravidelně po 26 měsících.

Zaměstnanec se musí účastnit na těchto školení, odevzdat záznam o školení a vyplnit dotazník se zpětnou vazbou. Má pravomoci navrhnout změny v obsahu a způsobu školení. Zaměstnanec je školen pravidelně po 24 měsících. (Osobní rozhovor, 2018)

Školící osnovy společnosti:

- vstupní školení BOZP, OŽP, PO na pracovišti,
- školení návštěv, exkurzí,
- školení dodavatelů,
- pravidelné školení vedoucích zaměstnanců o BOZP i PO,
- pravidelné školení ostatních zaměstnanců o BOZP i PO.

Dokumenty týkající se školení přesně definují jejich obsah, rozsah, pravomoci, povinnosti a odpovědnosti konkrétních zaměstnanců. Je tedy zajištěno řádné proškolení zaměstnanců odpovídající veškerým požadavkům. (Osobní rozhovor, 2018)

1.5 Pracovní úrazy

Pracovní úrazem se rozumí poškození zdraví či smrt zaměstnance, pokud k nim došlo nezávisle na jeho vůli při a pro plnění pracovních úkolů. Pracovní úraz není ten, který se stane na cestě do zaměstnání a zpět. (Otázky a odpovědi, 2019)

Do pracovních úkolů se zařazuje:

- výkon pracovních úkonů, tedy sjednaný druh práce,
- činnost přikázaná zaměstnavatelem.

Úkony v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů:

- nutné před a po skončení práce,
- během práce/přestávky na jídlo na pracovišti,
- potřebné k výkonu práce.

K posouzení, zda se jedná o pracovní úraz či nikoliv, je nutné určit při konkrétní činnosti, při které k úrazu došlo.

Zaměstnavatel má povinnost vést záznamy, o kterémkoliv pracovním úrazu. I když nebyla způsobena pracovní neschopnost. Jedno vyhotovení o úrazu musí předat postiženému zaměstnanci, v případě smrti toto vyhotovení odevzdá rodinným příslušníkům. Zároveň je zaměstnavatel povinen se zaměstnancem, kterému se úraz přihodil, projednat odškodnění bez zbytečného odkladu. Zaměstnavatel také musí ohlásit pracovní úraz daným odborům a institucím. (Otázky a odpovědi, 2019)

Zákoník práce §105 říká, že zaměstnavatel, u kterého došlo k pracovnímu úrazu, je povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku úrazu za přítomnosti zaměstnance, svědků zástupce pro BOZP a odborové organizace.

Zaměstnanec, který utrpěl pracovní úraz v práci, má povinnost ho neprodleně nahlásit svému nadřízenému. Pokud to jeho zdravotní stav dovoluje, měl by spolupracovat na vyšetřování příčin zranění. Zaměstnanec, kterému se úraz stal, má právo na odškodnění a ztrátu. Toto odškodnění by mělo pokrýt ztrátu na výdělku po dobu neschopnosti a také náklady spojené s léčením a náhrada za bolest. (Otázky a odpovědi, 2019)

1.6 Osobní ochranné pracovní prostředky

Zaměstnavatel je povinen poskytnout zaměstnanci osobní ochranné pracovní prostředky (dále jen OOPP) tehdy, když není možné rizika odstranit či dostatečně omezit. (Petrová, 2019)

OOPP jsou prostředky, které chrání zaměstnance před možnými riziky. OOPP nesmí ohrožovat zdraví zaměstnanci či ho omezovat při výkonu práce a musí splňovat požadavky stanovené zvláštním právním předpisem.

Dále musí:

- po dobu užívání musí být plně účinné proti vyskytujícím se rizikům a samo používání OOPP nesmí představovat riziko,
- respektovat ergonomické požadavky a zdravotní stav zaměstnanců,
- odpovídat podmínkám na pracovišti.

Narizení vlády č. 495/2001 Sb. u OOPP řeší:

- tam, kde je více rizik, je nutné, aby měl zaměstnanec více ochranných prostředků,
- je nutné zaměstnance školit o používání OOPP,
- používání ochranných prostředků více zaměstnanci je možné pouze tehdy, když se zamezí přenášení chorob,
- dobu a podmínky používání OOPP stanovuje zaměstnavatel na základě četnosti vyskytujících se rizik, druhu práce a druhu pracoviště.

OOPP se dělí podle druhu rizik, na každou pracovní pozici zaměstnavatel přiřadí náležité ochranné prostředky. Pro ochranu hlavy se používají přilby, čepice, barety, síťky na hlavy, nepromokavé klobouky. Na ochranu sluchu se používají zátkové chrániče sluchu, mušlové chrániče sluchu a akustické přilby. Na ochranu očí a obličeje se používají ochranné brýle, brýle proti záření rentgenovému, laserovému, ultrafialovému, ochranné obličejové síťky, svářečské kukly a štíty. Pro ochranu nohou se používá speciální obuv, obuv s ochranou a bezpečnostní tužinkou, obuv, kterou lze rychle vyzout, obuv s podešví proti žáru, chrániče kolen. (Petrová, 2019)

Pro ochranu dýchacích orgánů se používají masky a polomasky s filtry proti částicím, parám, plynům a proti radioaktivnímu prachu, izolační dýchací přístroje s přívodem vzduchu, prostředky na ochranu dýchacích orgánů včetně snímatelné svářečské kukly, potápěčské dýchací vybavení.

Na ochranu rukou se používají rukavice, palcové rukavice, ochranné prsty a rukávy. Tělo se brání ochrannými pracovními oděvy, vesty, kabáty, oděvy odolné proti žáru. (Vojta, 2006)

1.7 Požární ochrana

Oblast požární ochrany se dotýká všech podnikatelských subjektů v České republice. Jedná se hlavně o evakuaci (evakuační plán, evakuační cesty a výtahy), o bezpečný provoz technických a technologických zařízení a školení požární ochrany. (Neugebauer, 2016)

Zaměstnavatel zajišťuje požární ochranu podle míry rizika na pracovištích firmy. Rozdělují se 3 míry rizika, a to bez zvýšeného požárního nebezpečí, se zvýšeným požárním nebezpečím a s vysokým požárním nebezpečím. Začlenění do jedné z těchto měr může provést pouze technik PO nebo odborně způsobilá osoba.

Pokud jsou vykonávány pouze činnosti kategorie bez zvýšeného požárního nebezpečí, je zaměstnavatel povinen obstarávat a zabezpečovat požární techniku, věcné prostředky PO a požárně bezpečnostní zařízení. Místo a druh hasicího přístroje většinou vyplývá z dokumentací PO. Hasící přístroje se umísťují zejména v místech, kde je největší pravděpodobnost vzniku požáru. U přístrojů jako jsou hasící přístroje požární hydranty, požární dveře, nouzové osvětlení, požární rozhlas, sirény, je nutné jednou za rok kontrolovat jejich provozuschopnost. Zaměstnavatel dále musí vytvářet podmínky pro hašení požáru a pro záchranné práce. Především udržovat volné únikové cesty a příjezdové komunikace, přístup k hlavním uzávěrům vody, plynu apod. Dále má povinnost oznámit příslušnému operačnímu středisku Hasičského záchranného sboru kraje každý požár v jeho prostorách.

Součástí zajištění podmínek požární ochrany je označení pracovišť a ostatních míst příslušnými značkami, zákazy, příkazy a pokyny včetně evakuačních cest a výtahů. Také je dobré rozmístit po objektu poplachové směrnice, které obsahují důležité informace, především telefonní čísla pro případ vzniku požáru.

Zaměstnavatel, který vykonává činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím je povinen mít v zaměstnaneckém nebo obchodním poměru technika PO nebo odborně způsobilou osobu. Tato osoba má na starost organizaci zabezpečení PO. Zaměstnavatel dále musí zajistit údržbu, kontrolu a opravy technických a technologických zařízení. Musí mít požárně technické

charakteristiky vyráběných, používaných a zpracovávaných nebo skladovacích látek a materiálů, které jsou potřebné pro stanovení preventivních opatření.

Technik PO má povinnost zpracovat předběžnou aktualizaci dokumentace PO. Tvoří ji činnost se zvýšeným požárním nebezpečím, s vysokým požárním nebezpečím, požární řád pracoviště, požární poplachová směrnice, požární evakuační plán, řád ohlašovny požáru, tematické plány a časové rozvrhy školení zaměstnanců, preventivní požární prohlídky, požární kniha atd. Tato směrnice se kontroluje jednou ročně.

Na pracovištích se zvýšeným požárním nebezpečím musí být prováděna školení PO zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců, odborné přípravy preventistů PO. Školení provádí vedoucí zaměstnanec nebo preventista minimálně jednou za dva roky.

V kategorii s vysokým požárním nebezpečím musí být zpracováno, odborně způsobilou osobou v PO, posouzení požárního nebezpečí. (Neugebauer, 2016)

2 HODNOCENÍ RIZIK PŘI PRÁCI

Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky. Měl by vytvářet vhodnou organizaci bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímat opatření k předcházení rizikům. (Neugebauer, 2016)

Hodnocením rizik se rozumí vždy kvalifikovaný odhad prováděný podle konkrétních podmínek na pracovišti, to znamená, že riziko se musí vyhledat na konkrétním pracovišti. Není možné ho určit obecně. Tudíž je nutné, aby se posuzování rizik zúčastnili pracovníci, kteří pracují na daném pracovišti.

K hodnocení rizik je možné využít několik různých postupů. Je nutné vypracovat seznam činností, rozdělit je do skupin a získat o nich informace. Zahrnují se nejen činnosti, které se denně opakují, ale i ty, které se provádějí pouze občas či nárazově. (Neugebauer, 2016)

1. Shromáždění informací

Je důležité shromáždit veškeré potřebné informace, abychom došli k dobrému zhodnocení a následnému řízení rizika. Je nutné se řídit podle informací o nehodách, haváriích a dalších pracovních úrazech. Je dobré zjistit veškeré zákonné požadavky a vycházet z výrobních programů a analýz. (Osobní rozhovor, 2018)

2. Identifikace nebezpečí

Při identifikaci se musí brát zřetel na všechny vlastnosti a charakteristiky, které by mohly potencionálně zapříčinit vznik škod. Je nutné nezapomínat na to, že mohou nastat neplánované a nepředvídatelné události.

3. Vyhodnocení rizik

V této fázi je důležité si určit priority, je nutné posoudit výši poškození a pravděpodobnost, jaká škoda by mohla nastat. Podle toho zavést dostatečné bezpečnostní opatření.

4. Rozhodnutí o přijetí opatření

V této fázi se musí rozhodnout, která opatření jsou pro dané riziko nutná, nebo které riziko lze akceptovat. Je dobré odstranit riziko přímo u jeho zdroje, nebo alespoň minimalizovat ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnance. Jedním řešením je změna

technologií nebo pracovního postupu, pokud ani tímto nelze riziko odstranit, zavádějí se technická opatření. Zbytkové riziko je řešeno osobními ochrannými pracovními prostředky.

5. Pravidelná kontrola

Všechna zavedená opatření by se měla pravidelně kontrolovat. Kontroluje se, zda jsou zavedená opatření účinná, nebo zda je nutné zavést další opatření. Rizika se hodnotí po nehodách nebo pracovních úrazech, při zavedení zařízení, či při jakékoliv změně, která by měla vliv na bezpečnost práce. (Osobní rozhovor, 2018)

2.1 Metody určení hodnoty rizika

Bezpečnostní prohlídka

Je prováděna zkušenými pracovníky a určují se při ní možná rizika. U stávajících zařízení se prakticky jedná o fyzickou prohlídku zařízení. U nových zařízení se jedná o posuzování dokumentace ještě před vlastní výstavbou a realizací zařízení. Bezpečnostní prohlídka má za cíl identifikovat podmínky a okolnosti, které mohou vést k nehodě a k ohrožení zdraví či poškození životního prostředí. (Guard7, 2019)

Kontrolní seznam

Nebezpečí se identifikuje podle předem vypracovaného kontrolního seznamu, kde jsou uvedeny typické nebezpečné látky. Je třeba definovat požadavky předpisů a norem, na jejichž základě je pak vytvořen soubor otázek, k vytvoření kontrolního seznamu. Je nutné tyto seznamy prověřovat a aktualizovat. Zjištění nebezpečí pomocí těmito kontrolními seznamy je jednoduchá a rychlá a může být použita v jakékoli fázi života systému.

Metoda „What – If“

Tato metoda se zabývá otázkami, které začínají charakteristickým „co se stane když...“ Je založena na brainstormingu, jehož účastníky je vybraný pracovní tým, který prověřuje formou dotazů a odpovědí neočekávané události, které mohou nastat. Výsledkem by měly být návrhy na to, jaké nebezpečné situace by mohly nastat. Veškeré návrhy vycházejí ze zkušeností pracovníků. (Guard7, 2019)

Metoda HAZOP – Hazard and Operability study (analýza ohrožená a provozuschopnosti)

Vychází z havarijních situací, které se již v podniku staly. Cílem je odhalení příčin poruch, vytvoření seznamu nebezpečných stavů a návrhů opatření pro zvýšení bezpečnosti. (Čermák, 2008)

Metoda FMEA a FMECA – Analýza způsobů, důsledků, následků a kritičnosti poruch

Tyto metody jsou aplikované na různé systémy a jejich kombinace. Cílem je vyhodnocení důsledků a posloupanost jevů vedoucích k poruše, určení závažnosti důsledků poruchy s ohledem na správný výkon funkce, klasifikování zjištěných poruch podle toho, za jakých podmínek mohou být diagnostikovány a určené ukazatelů závažnosti a pravděpodobnosti vzniku poruch. (Guard7, 2019)

Bodová metoda

Jedna z nejpoužívanějších metod pro hodnocení rizika. Velikost rizika je kombinací pravděpodobností výskytu rizika a možné závažnosti následku rizika. Rizika jsou vždy vztažena k pracovní pozici a pracovnímu místu. (Guard7, 2019)

Tabulka 1: Hodnocení pravděpodobnosti ohrožení

Pravděpodobnost vzniku rizika - P	Komentář	Hodnota
Velmi častý výskyt	trvalé ohrožení	1
Častý výskyt	velmi často opakovaný výskyt událostí, ale nejedná se o trvalé ohrožení	2
Občasný výskyt	událost vznikne několikrát za pracovní směnu	3
Možný výskyt	událost není příliš pravděpodobná, ale nelze ji vyloučit	4
Nepravděpodobný výskyt	výskyt nežádoucí události je zcela ojedinělý,	5
Téměř nemožný výskyt	vznik události je takřka nemožný	6

Zdroj: Guard7, 2019

Každý zaměstnavatel si přeje, aby výskyt rizika byl co nejmenší. Velmi častý výskyt představuje takové riziko, až by mohlo způsobit trvalé následky či ohrožení. Naopak téměř nemožný výskyt by toužil mít každý podnikatel, jelikož riziko je takřka nemožné.

Tabulka 2: Závažnost následků rizika

Závažnost následků rizika - Z	Komentář	Hodnota
a - poranění zanedbatelné	nevyžadující ošetření mimo pracoviště	4
b - poranění lehké	vyžadující ošetření mimo pracoviště, případně pracovní neschopnost do 30 dnů bez následků	3
c - poranění těžké	vyžadující ošetření mimo pracoviště, případně pracovní neschopnost nad 30	2
d - poranění kritické	invalidita nebo smrt jako důsledek poranění	1

Zdroj: Guard7, 2019

Poranění zanedbatelné je takové zranění, které se dá řešit na místě. Je to například odřenina, tříska, záděra, nebo zapíchnutá špona. Je to úraz, který nemá žádný vážnější následek. Poranění lehké, těžké a kritické jsou nutné řešit mimo pracoviště, protože jsou velice vážné a nesmí se podcenit. Každé zranění je důležité zapsat do knihy úrazů.

Tabulka 3: Výsledná bezpečnost

Skupina	Hodnota	Komentář
I. skupina	1 - 4	nepřijatelné riziko - činnost nesmí být započata nebo v ní pokračováno do té doby, než riziko bude redukováno
II. skupina	5 - 9	nežádoucí riziko - jsou nutná bezpečnostní opatření a kontrola jejich dodržování. Bez toho není možné ohrožené pracovní činnosti provádět.
III. skupina	10 - 16	přijatelné riziko - nepřilíš významné riziko. Je třeba jej monitorovat a kontrolovat.
IV. skupina	18 - 24	akceptovatelné riziko - nejsou potřebná žádná zvláštní opatření

Zdroj: Guard7, 2019

Každým rizikem je potřeba se zabývat a nenechat ho náhodě. Je třeba na něj co nejdříve přijít, řádně ho analyzovat a provést určitá opatření.

2.2 Vyhodnocení rizik

Vyhodnocení spočívá v rozhodnutí, zda je riziko přijatelné, a pokud ne, jaká opatření musí být použita k jeho odstranění nebo alespoň omezení na přijatelnou míru. (Veber a Pincová, 2008)

Rizika se mohou dělit do následujících skupin:

- riziko přijatelné – není nutné žádné zvláštní opatření, ale je nutné na existující rizika upozornit a poučit,
- riziko vyžadující zvýšenou pozornost – nutné zvážit, zda není možnost jednoduché techniky či organizačního opatření,
- podstatné riziko – jedná se o velmi vážný stav, bezpečnostní opatření by mělo být přijato,
- riziko kritické – jde o riziko na pracovišti neakceptovatelné, je nutné realizovat odpovídající bezpečnostní opatření, které snižuje riziko na přijatelné.

Tabulka 4: Vzor matice rizik

			ZÁVAŽNOST – ROZSAH ŠKODY				
			Zanedbatelný	Malý	Střední	Kritický	Katastrofický
			1	2	3	4	5
PRAVDĚPODOBNOST	Častá	5	5	10	15	20	25
	Pravděpodobná	4	4	8	12	16	20
	Možná	3	3	6	9	12	15
	Nepravděpodobná	2	2	4	6	8	10
	Velice Nepravděpodobná	1	1	2	3	4	5

Zdroj: Veber a Pincová, 2008

V matici je možné si všimnout, že její nejtmaší části jsou opravdu ty katastroficky nejrizikovější. Na druhou stranu ty nejsvětější části mají riziko minimální.

V některých případech je možné se setkat i s atributem zjistitelnost, což znamená, jestli je osoba schopna se svými základními lidskými smysly riziko rozpoznat či nikoliv. Jako případ je možné uvést střepy na zemi, které přímo vybízejí k odstranění. (Veber a Pincová, 2008)

2.3 Odstranění rizik

Cílem opatření je odstranit rizika nebo je alespoň minimalizovat. Někdy je nelze odstranit, proto je třeba je alespoň snižovat. Zde jsou uvedeny možnosti, jak se s riziky vypořádat:

- eliminace rizika – nejúčinnější způsob prevence,
- nahrazení – riziko se snižuje tak, že se hledá možnost nahrazení nebezpečných technologií, výrobních pracovních prostředků, surovin, materiálů méně nebezpečnými,
- technická opatření – pokud nelze riziko eliminovat či nahradit, můžeme ke strojům nainstalovat ochranné prvky, jako například kryty, odvětrávací zařízení, senzory,
- opatření kolektivní ochrany – instalace bezpečnostního čidla, odhlučňené prostory pro zaměstnance,
- administrativní opatření – vybavení pracovišť bezpečnostními značkami, symboly, dále školení a opakovaná školení, preventivní kontrola,
- prostředky individuální ochrany – poskytování OOPP v případě, kdy nelze aplikovat ani jedno z předchozích opatření, nebo nebyly realizovány některé z výše uvedených opatření, přesto existuje reálné riziko, které zmírní tyto OOPP.

Pokud jsou ve firmě zavedeny opatření, je nutné je pravidelně kontrolovat, pokud se zjistí případné nedostatky, je potřeba zavést další bezpečnostní opatření. (Veber a Pincová, 2008)

3 ČINNOST SOUSTAVY ORGÁNŮ INSPEKCE PRÁCE V ČR

Státní úřad inspekce práce a osm oblastních inspektorátů práce (OIP Ústecký a Liberecký kraj, OIP Hlavní město Praha, OIP Moravskoslezský a Olomoucký kraj, OIP Středočeský kraj, OIP Královéhradecký a Pardubický kraj, OIP Plzeňský a Karlovarský kraj, OIP Jihočeský kraj a Vysočina, OIP Jihomoravský a Zlínský kraj) jsou orgány státní správy, které mají za úkol kontrolovat dodržování povinností plynoucích z pracovněprávních předpisů včetně předpisů o BOZP. Orgány inspekce práce mohou ukládat pokuty za spáchání přestupku nebo správního deliktu. (O nás, 2019)

Státní úřad inspekce práce popisuje a vyhodnocuje všechny své činnosti i činnosti inspektorátů práce do závěrečné roční zprávy. Uvádějí se zde základní údaje o organizační struktuře úřadu, personální, finanční a materiální zajištění a informace o dalších činnostech a uskutečňovaných aktivitách.

Úřad inspekce práce je řízen Ministerstvem práce a sociálních věcí. Základními úkoly Úřadu i inspektorátů jsou kontroly, poradenská, osvětová a konzultační činnost. Tyto činnosti se řídí zákonem č. 251/2005 Sb., o inspekci práce. Hlavním cílem je prevence, snaha o předcházení negativním jevům, jako jsou pracovní úrazy, nemoci z povolání, havárie. (O nás, 2019)

3.1 Historie

Mezi 13. a 14. stoletím za krále Václava II. vznikl horní zákoník pro Kutnou Horu, který obsahoval i pracovní právo a právní pravidla pro zajištění bezpečnosti práce v dolech. Tento zákoník stanovil pravidla, která se zabývala technickými náležitostmi podzemních pracovišť, větráním, osvětlením, odvodňováním. Stanovena byla také kontrola o dodržování předpisů včetně sankcí za jejich porušení. (Historie, 2019)

Rozvoj průmyslové výroby v polovině 19. století poskytl další úpravy této problematiky. Zákon 117 z roku 1883 upravoval bezpečnost práce a technickou bezpečnost zařízení, byli stanoveni živnostenská inspektoři. Tito inspektoři kontrolovali všechny živnostenské podniky, úkolem bylo kontrolovat dodržování zákonných předpisů, jak ze strany zaměstnavatele, tak ze strany zaměstnanců.

Po vzniku Československa byly zákony převzaty a živnostenská inspekce byla podřízena ministerstvu sociální péče a pokračovala v činnosti až do roku 1952. K velkým úpravám bezpečnosti práce docházelo při rozvoji kapitalizmu. Díky tomu, že se inspekce nevztahovala

na všechny podniky a že se v nové republice kladl důraz na sociální aspekt práce, tudíž byl v roce 1921 vypracován návrh zákona o inspekci práce. Návrh rozšiřoval působnost inspekce na všechny pracující bez ohledu na druh a velikost podniku.

V roce 1938 byl vydán základní předpis o bezpečnosti práce, který platil 44 let. Bylo to vládní nařízení č. 41/1938 SB., který vydal všechny všeobecné předpisy na ochranu života a zdraví dělníků. (Historie, 2019)

3.2 Legislativa

- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád upravuje postup orgánů mocí výkonné, orgánů územních samosprávných celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy. Orgány inspekce práce ukládají pokuty v souladu se zákonem, a to za porušení povinností vyplývajících z pracovních vztahů a dodržování bezpečnosti práce zaměstnavatelům za spáchání správních deliktů a přestupků uvedených v zákoně o inspekci práce. (Legislativa, 2019)
- Zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky BOZP v pracovněprávních vztazích a zajištění BOZP při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy. Tento zákon upravuje další požadavky BOZP v pracovněprávních vztazích a zajištění BOZP při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy.
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce upravuje právní vztahy, které vznikají při výkonu závislé práce mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, vztahy kolektivní povahy a právní vztahy před vznikem pracovněprávních vztahů.
- Zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, podle kterého se řídí Technická inspekce České republiky, která vykonává státní odborný dozor dan bezpečností vyhrazených technických zařízení. Vyhrazenými technickými zařízeními jsou ve smyslu §6b odst. (1) zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce zařízení se zvýšenou mírou ohrožení zdraví a bezpečnosti osob a majetku, která podléhají dozoru podle tohoto zákona. To jsou technická zařízení tlaková, zdvihací, elektrická a plynová. (Technická inspekce České republiky, 2019)
- Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce upravuje zřízení a postavení orgánů inspekce práce jako kontrolních orgánů na úseku ochrany pracovních vztahů a pracovních

podmínek, působnost a příslušnost orgánů inspekce práce, práva a povinnosti při kontrole a sankce za porušení stanovených povinností. (Ministerstvo vnitra, 2019)

První část zákoníku jako je například §2 říká, že správními úřady jsou Státní úřad práce (dále jen „úřad“) a oblastní inspektoráty práce (dále jen „inspektoráty“). Úřad sídlí v Opavě a je účetní jednotkou. Vnitřní organizační jednotkou úřadu jsou inspektoráty pro účely hospodaření s majetkem státu včetně státního rozpočtu. Generální inspektor je v čele úřadu a v čele inspektorátu je vedoucí inspektor.

Druhá část zákoníku §3 úřady a inspektoráty kontrolují dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů, kolektivních smluv, vnitřních předpisů. §4 vysvětluje, co vykonává úřad. Například řídí inspektoráty, zpracovává roční program kontrolních akcí, koordinuje kontrolu prováděnou inspektoráty, vydává a odmítá průkazy inspektorům, kontroluje plnění opatření k odstranění nedostatků, poskytuje poradenství. §5 vysvětluje, co vykonávají inspektoráty. Například vykonávají kontrolu, ukládá opatření k odstranění nedostatků, kontroluje příčiny a okolnosti pracovních úrazů, předkládá podněty ke zlepšení právní úpravy, zpracovává zprávy o plnění svých úkolů, poskytuje zaměstnavatelům a zaměstnancům bezúplatně základní informace a poradenství. §6 působnost úřadu a inspektorátů se vztahuje na zaměstnavatele a jejich zaměstnance, fyzické osoby, právnické osoby, věznice a nevztahuje se na vojáky. (Ministerstvo vnitra, 2019)

Třetí část zákoníku §7, §8, §9 práva a povinnosti při kontrole. Inspektor je oprávněn například vstupovat bezplatně do objektů, zařízení a výrobních prostorů kontrolovaných osob, kontrolovat totožnost fyzických osob, předložení dokladů, odbírat vzorky k rozboru, dotazovat se zaměstnanců, vydat rozhodnutí o zákazu, používat telekomunikační zařízení. Inspektor je povinen například prokázat se při výkonu kontroly svým průkazem, chránit práva kontrolované osoby, zachovávat mlčenlivost, zařídit ochranu pořízených kopií dokladů, zjistit při kontrole skutečný stav, pořídit protokol o kontrole.

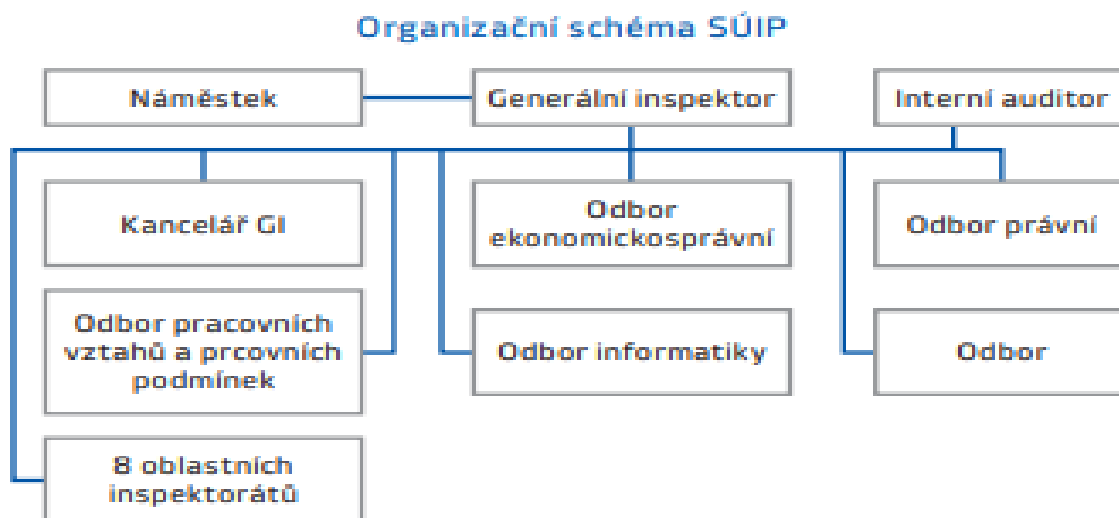
Čtvrtá část zákoníku §10 - §37 přestupky a správní delikty právnických osob. To jsou například přestupky na úseku rovného zacházení, přestupky na úseku odměňování zaměstnanců, přestupky na úseku náhrad, na úseku pracovní doby, na úseku dovolené, bezpečnosti práce, totéž jsou i správní delikty.

Pátá část zákoníku §38 - §50 společná, přechodná a závěrečná ustanovení. Tato část zahrnuje působnost ministerstva, průkazy inspektorů, kontrolní činnosti, což jsou společná ustanovení.

Přechodná ustanovení zahrnují kontroly a správní řízení přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona inspektoráty bezpečnosti práce, Českým úřadem bezpečnosti práce, úřady práce nebo ministerstvem se dokončí podle dosavadních právních předpisů v působnosti inspektorátů, pokud kontrolu a správní řízení zahájil inspektorát bezpečnosti práce nebo úřad práce, a v působnosti úřadu, pokud kontrolu a správní řízení zahájil Český úřad bezpečnosti práce nebo ministerstvo. Závěrečná ustanovení říká, že se zrušují Český úřad bezpečnosti práce a inspektoráty bezpečnosti práce. (Ministerstvo vnitra, 2019)

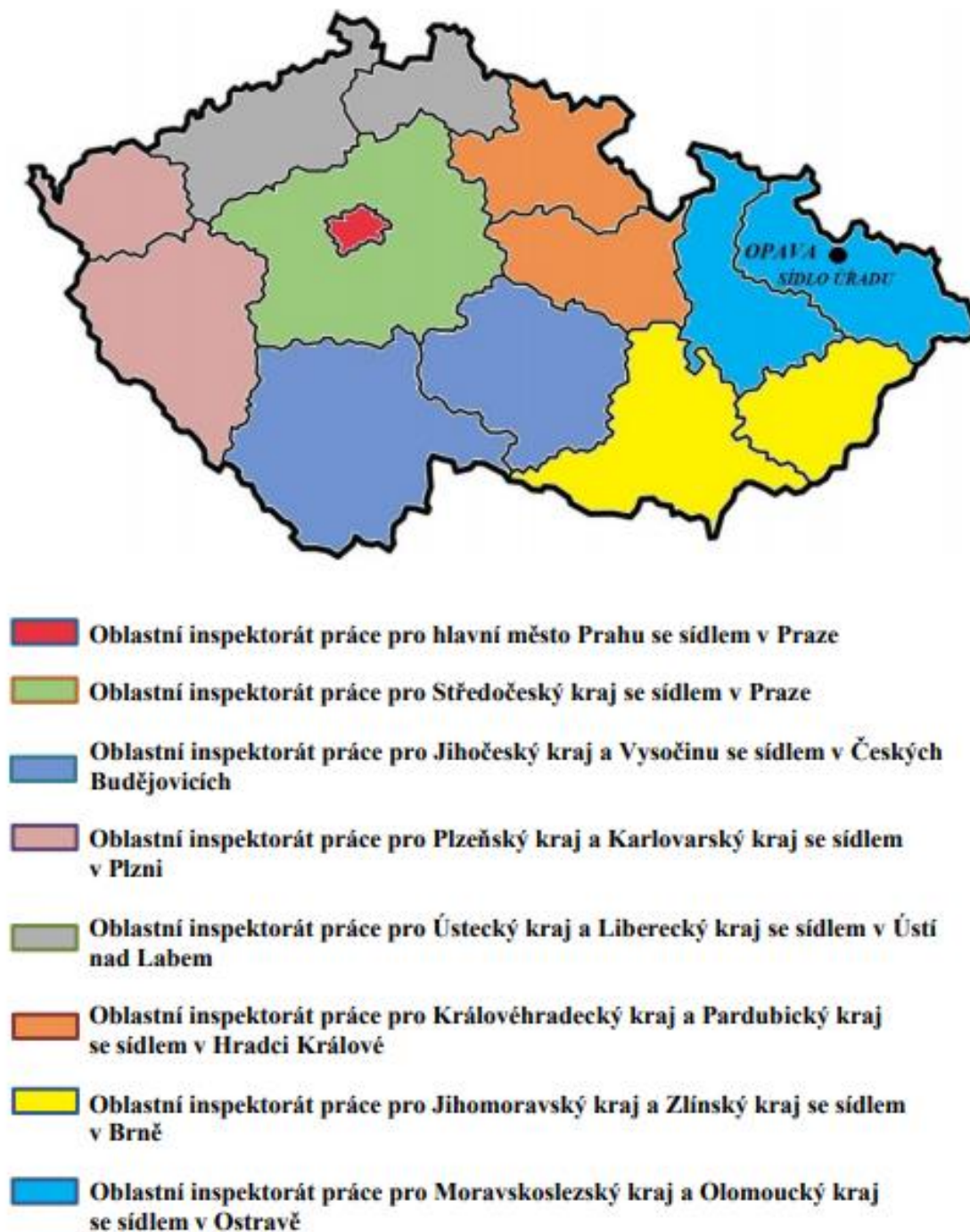
3.3 Organizační struktura

Úřad a inspektoráty tvoří soustavu orgánů inspekce práce. Úřad je řízen Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR a sám řídí osm inspektorátů. Generální inspektor je hlavou úřadu a jmenuje ho státní tajemník MPSV. Úřad je účetní jednotkou a inspektoráty jsou vnitřními organizačními jednotkami SÚIP z hlediska státního rozpočtu, pracovněprávních vztahů zaměstnanců, účetnictví, hospodaření s majetkem, služebních vztahů státních zaměstnanců. Vedoucí inspektor je hlavou inspektorátu, jehož do funkce jmenuje generální inspektor SÚIP. (Organizační struktura, 2019)

Obrázek 1: Organizační struktura BOZP

Zdroj: Organizační struktura, 2019

Obrázek 2: Oblastní inspektoráty v ČR

Zdroj: Organizační struktura, 2019

3.4 Činnost inspekce práce

Všichni nově přijatí zaměstnanci systému SÚIP se účastní vstupního, úvodního a následného vzdělávání. Budoucí inspektoři se účastní odborného inspektorského kurzu. Systém SÚIP spolu

s Výzkumným ústavem bezpečnosti práce, Institutem státní správy a dalšími školicími agenturami zajišťují semináře pro vzdělávání zaměstnanců a zácvikové týdny pro budoucí inspektory. Inspektoři se vzdělávají na odborných seminářích, které jsou zaměřeny na problematiku jednotlivých specializovaných oblastí. Všichni zaměstnanci jsou průběžně přeškoleni, když se mění zákony, vyhlášky a předpisy. Zároveň jsou přezkušováni v rámci platných předpisů i řidiči služebních vozidel. (Publikace, 2019)

Kontrolní akce se provádějí podle Ročního programu kontrolních akcí Státního úřadu inspekce práce, který je předem odsouhlasen vyššími odborovými orgány a organizacemi a schválen Ministerstvem práce a sociálních věcí. Úřad vychází ze strategie Evropské unie. V programu jsou vidět výsledky analýzy pracovní úrazovosti a podnětů ke kontrole, také poznatky z uplynulého roku a zároveň náměty a připomínky sociálních partnerů. Další kontrolní úkoly si stanovují inspektoráty práce ve svých programech podle specifík jednotlivých regionů, přijatých podnětů a plní je ve své regionální působnosti. (Roční zprávy, 2019)

Provedené kontrolní akce jsou např.:

- kontroly bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- kontroly bezpečnosti práce na staveništích,
- kontroly ochrany osobních práv zaměstnanců při provozování monitorovacích systémů na pracovišti,
- kontroly dodržování minimální a zaručené mzdy,
- kontroly rovného zacházení, zákazu diskriminace a rovného odměňování mužů a žen,
- kontroly nelegálního zaměstnávání občanů ČR a cizinců,
- kontrola provozovatelů osobní a nákladní dopravy,
- kontrola bezpečnosti práce při provozu plynových spotřebičů,
- kontrola organizace práce a pracovních postupů při práci v lese a na pracovištích odborného charakteru. (Roční zprávy, 2019)

Činnost orgánů inspekce v České republice zahrnuje kontroly na základě podnětů a stížností občanů, bezplatná poradenská činnost a osvěta a propagace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, vztahy k veřejnosti. (Publikace, 2019)

Významným úkolem SÚIP i inspektorátů je osvěta a propagace v oblasti pracovních vztahů a podmínek a také osvěta a propagace BOZP. Jedním z předpokladů ke zlepšování právního povědomí a k snižování počtu pracovních úrazů pro odbornou veřejnost a občany, je dostatek informací.

Podle zákona o inspekci práce poskytují SÚIP a inspektoráty práce zaměstnancům a zaměstnavatelům bezúplatně základní informace a poradenství, které se týká ochrany pracovních vztahů a podmínek včetně BOZP. Poradenství je možné vyhledat také na poradenských a konzultačních místech. Zaměstnanci i zaměstnavatelé se většinou ptají na mzdy, vznik a konec pracovního vztahu, pouze malá část se ptá na bezpečnost práce.

Každý občan, zaměstnanec, odborová organizace má právo podat na inspektorát práce nebo přímo na SÚIP podnět o porušení zákonů a práv. Nejčastěji jsou podněty podávány v oblasti pracovněprávní, a to je nevyplácení nebo pozdní vyplácení mezd a příplatků ke mzdám, nedodržení stanoveného postupu při vzniku nebo ukončení pracovněprávního vztahu, nerovné zacházení na pracovišti, nevyplacené cestovní náhrady a diskriminace. Většina podnětů je vyřešena přímo na místě u zaměstnavatele. V případě, že je podnět oprávněný a došlo k porušení předpisů a zákonů, následují správní řízení a sankce. Podněty je možné podat telefonicky, písemně nebo zaslat poštou.

Kontroly jsou prováděny na základě ročního programu. Posuzování projektových dokumentací staveb a technologií a účast inspektorátů na uvádění staveb do provozu, lze považovat za kontrolu. Pokud je zjištěno porušení zákonů a předpisů, je nutné, aby tomu inspektor zabránil. Institut „Opatření“ slouží k odstranění nedostatků. (Publikace, 2019)

3.5 Mezinárodní spolupráce na úrovni SÚIP

Dvakrát ročně se ČR v čele s generálním ředitelem MGR. ING. Rudolfem Hahnem účastní plenárních zasedání Výboru vrchních inspektorátů práce SLIC. Účast je nutná, jelikož je ČR jedním ze členských států Evropské unie. SLIC je poradním orgánem Evropské komise. Na každém jednání se projednávají kampaně, které by bylo dobré zavést nebo rozšířit za účelem osvěty, prevence, nebo v reakci na aktuální problematiku BOZP. Je prováděna analýza

výsledků kampaní a diskutuje se o plánech činnosti skupiny. Nejdůležitějším bodem je příprava hodnocení národních systémů inspekce práce ve členských státech a stav celoevropských projektů. Dále se jedná o realizaci nadnárodních projektů, vyhodnocení systémů národních inspekcí práce a návrhy kandidátů. (Roční zprávy, 2019)

Se členskými státy EU komunikují zástupci SÚIP v rámci systému IMI pro administrativní spolupráci a zabezpečenou výměnu informací mezi evropskými kontrolními orgány. IMI je systém zaměřený na sdílení informací o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb. (Roční zprávy, 2019)

SLIC KSS je portál při zabezpečenou výměnu informací a poskytuje prostředí pro komunikaci mezi zástupci orgánů inspekce práce ve všech členských státech EU. SÚIP mnoho odpovídal na otázky a poskytoval informace ostatním členským státům EU na tomto portále. (Roční zprávy, 2019)

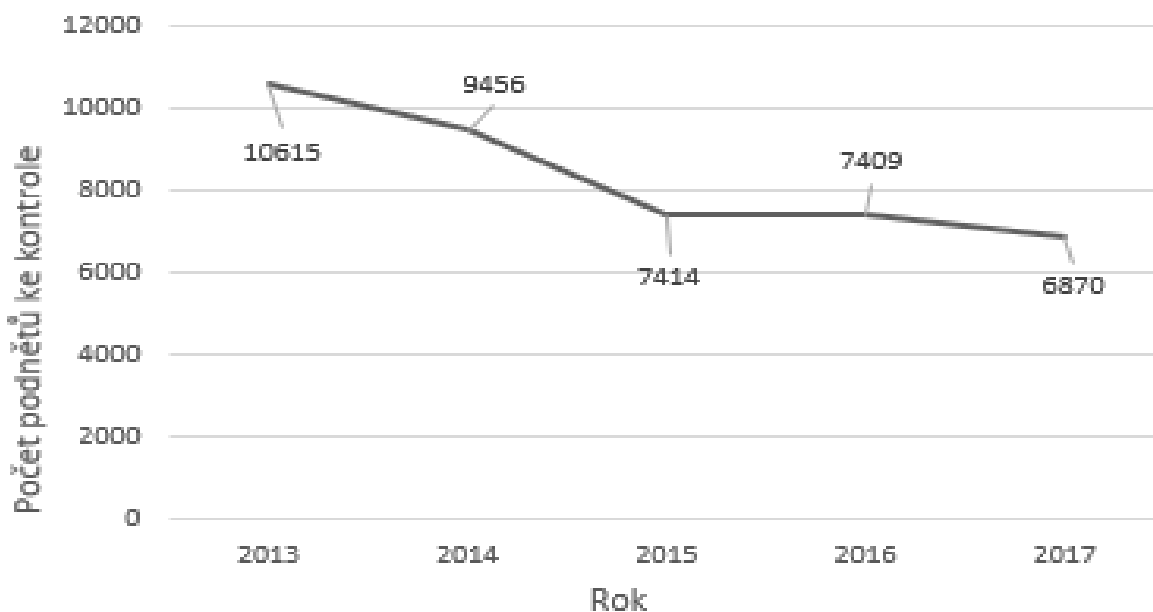
4 ANALÝZA KONTROLNÍCH ČINNOSTÍ V OBLASTI BOZP A PRACOVNÍ ÚRAZOVOSTI

Tato kapitola se zaměřuje na posouzení četností a výsledků kontrolních akcí v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci za roky 2013-2017. Tedy konkrétně na kontroly v oblasti stavebnictví, dopravě, technických zařízení, pracovních podmínkách, při provozu elektrických zařízení, při provozu zdvihacích zařízení, provoz plynových spotřebičů, porušení právních předpisů. A s nimi související nedostatky a sankce. V ročních zprávách z úřadu inspekce práce je rok 2013 slabší, nelze v nich dohledat všechny potřebné údaje pro tento rok.

Dále se zaměří na pracovní úrazovost, nejprve na úrazy mužů a žen, zranění ve dnech a měsících, úrazovost s hospitalizací nad 5 dnů, smrtelnou úrazovost a počty úrazů, které se staly v jednotlivých krajích.

4.1 Posouzení četností a výsledků kontrolních akcí v BOZP

Podněty a jejich vyřizování je prioritou pro orgány inspekce práce. Jsou významným informačním zdrojem, jelikož orgány veřejné správy a občané posílají na úřad inspekce práce upozornění na možné porušování pracovněprávních předpisů. (Roční zprávy, 2019)

Obrázek 3: Podněty ke kontrole

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (roční zprávy 2013-2017)

Obrázek č. 3 zobrazuje klesající přímku nahlášených kontrol od roku 2013 do roku 2017. Odpověď na první výzkumnou otázku je takový, že nejvyšší počet kontrol byl zjištěn právě v roce 2013 ve výši 10615. Dalo by se předpokládat, že za snižování může rozdílnost a zpřísnění pracovních předpisů. Tudíž už není potřeba tolika kontrol jako dřívějších letech.

Tabulka 5: Podněty a porušení BOZP celkem

	2013	2014	2015	2016	2017
podněty ke kontrole	10615	9456	7414	7409	6870
porušení BOZP	404	1018	693	888	876

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (roční zprávy 2013-2017)

Podnětů nahlášených ke kontrole se každoročně snižuje. Počet porušení BOZP dosahoval čísla 404 v roce 2013, ale jak už zde bylo zmíněno, zprávy z tohoto roku jsou neúplné a jejich výroční zprávy z části zmatečné. Po zbytek let počet porušení kolísá, jak lze vyčíst z tabulky č. 5.

Tabulka 6: Nejčastěji kontrolované podněty BOZP

	2013	2014	2015	2016	2017
Řízení péče a bezpečnost práce v organizacích	495	250	192	135	211
Výrobní a provozní budovy	.	45	35	25	100
Osobní ochranné pracovní prostředky	57	134	99	85	89
Sklady a skladování	15	23	19	12	36
Evidence a registrace pracovních úrazů a hlášení nehod	12	12	8	3	28
Staveniště	.	478	442	389	26
Regály	.	59	59	52	22
Motorové vozíky	26	5	8	78	19

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (roční zprávy 2013-2017)

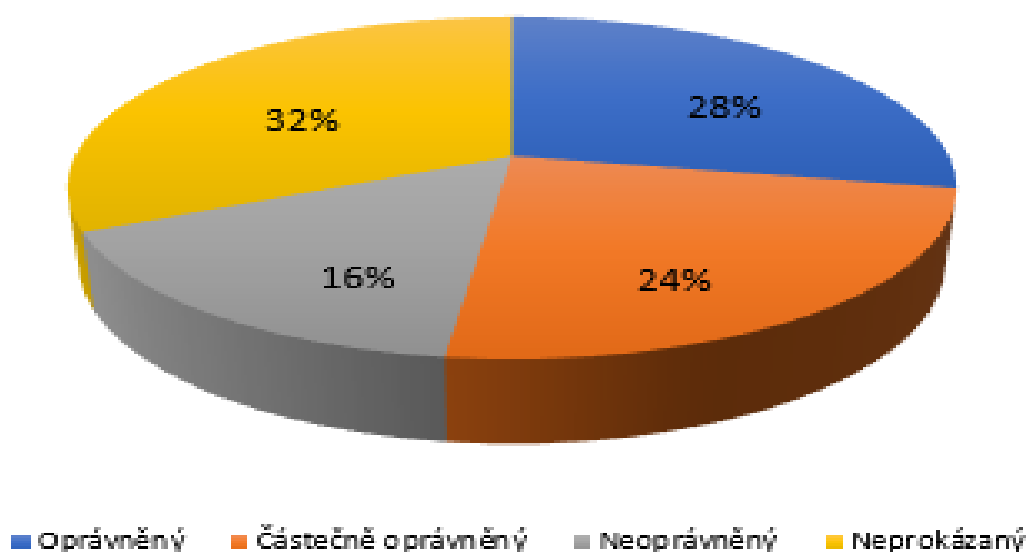
Nejvíce kontrované bylo řízení péče a bezpečnost práce v organizacích, a to například dodržování povinností v oblasti vyhledávání rizik, dále se kontrolovaly výrobní a provozní budovy, OOPP, sklady a skladování, evidence úrazů atd.

Tabulka 7: Nejčastěji porušované zákony

	2013	2014	2015	2016	2017
Zákoník práce (nejvíce § 102, §103)	.	948	879	979	697
Zák. č. 309/2006 SB. (nejvíce §2 a §4, odst. 1)	.	623	610	592	505
NV. Č. 101/2005 SB. (nejvíce §4)	.	397	273	411	245
NV. Č. 378/2001 SB. (nejvíce §4)	.	210	138	137	82

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (roční zprávy 2013-2017)

Nejčastěji porušovaný předpis byl zákoník práce, zde se jednalo o nezajištění vstupního školení o bezpečnosti práce, nekontrolovala se zdravotní a odborná způsobilost, nevyhledávala a nevyhodnocovala se rizika. Dále se často porušoval zákon číslo 309/2006 Sb., a to především nezajištění úklidu a údržby strojů.

Obrázek 4: Průměrná oprávněnost podniků

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (roční zprávy 2013-2017)

Odpořed' na druhou vřzkumnou otřzku je tato: za celřch pět posuzovaných let vychřzř, ře nejvřce podnětř v prřměřu ke kontrole bylo neprokřzanych, a to v hodnotě 32 %. Oprřvřenřch bylo hned po neprokřzanych 141,70 %, dře řastečně oprřvřenřch a nejměně bylo neoprřvřenřch.

Tabulka 8: Vřhodnocení oprřvřenosti podnětř ke kontrole

	2013	2014	2015	2016	2017	Prřměř
Oprřvřenř	43,70 %	24 %	26 %	24 %	24 %	28 %
Častečně oprřvřenř	17,30 %	23 %	25 %	28 %	27 %	24 %
Neoprřvřenř	13 %	19 %	16 %	14 %	16 %	16 %
Neprokřzanř	26 %	34 %	33 %	34 %	33 %	32 %

Zdroj: vlastnř zpracovřnř na zřkladě dat ze SŮIP (roční zprřvy 2013-2017)

Z vřsledkř vyplřvř, ře ne vřechny podněty byly vřhodnoceny jako oprřvřeně. Za rok 2017 bylo 51 % podnětř oprřvřenřch a řastečně oprřvřenřch a 49 % bylo neoprřvřenřch a neprokřzanych.

Tabulka 9: Sankce za oblast BOZP

	2013	2014	2015	2016	2017
Celkem pokut	200	116	166	861	849
Vřře pokut	4 588 000 Kř	2 905 000 Kř	4 241 000 Kř	36 640 545 Kř	33 225 000 Kř

Zdroj: vlastnř zpracovřnř na zřkladě dat ze SŮIP (roční zprřvy 2013-2017)

Tabulka ř. 9 poukřzuje na to, kolik pokut se celkově rozdalo za nedodrření předpisř BOZP. Lze si vřimnout, ře vřře pokut kolřsř. Nejvřce pokut bylo rozdřno v roce 2016 a řřstka řinila 36 640 545 Kř. Naopak v roce 2014 byl počet i vřře pokut nejniřřř.

Tabulka 10: Kontroly ve stavebnictví

	2013	2014	2015	2016	2017
Počet kontrol	1233	1159	987	875	785
Počet zjištěných nedostatků	4012	5117	2016	1599	1447
Počet pokut	176	226	141	135	102
Výše pokut	4 274 000 Kč	4 993 000 Kč	3 130 000 Kč	3 177 500 Kč	2 010 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (roční zprávy 2013-2017)

Kontrolní činnost na stavbách spočívala v tom, že se prověřoval stav a úroveň zajištění bezpečnosti práce u stavbyvedoucích a kontrola splnění povinností, které vyplývají z právních předpisů k zajištění BOZP. Kontrolovaly se především práce ve výškách a zemní práce, což jsou nejrizikovější práce na stavbách. Je zde téměř 50 % smrtelných úrazů při práci.

I přes to, že je práce na staveništích riziková, počet kontrol se snižuje. Počet nedostatků se ve všech inspektorátech snižuje od roku 2014. Snižování je pravděpodobně způsobeno tím, že dnes jsou vydány mnohem přísnější pokyny a normy, než tomu bylo dřív. Proto už není třeba tolik kontrol a snižuje se tedy i počet vydaných pokut.

Největší počet pokut byl udělen v roce 2014 a jeho výše byla téměř pět milion korun.

Tabulka 11: Kontroly osobní a nákladní dopravy

	2013	2014	2015	2016	2017
Počet kontrol	377	342	402	384	275
Počet zjištěných nedostatků	1428	2550	1225	1 146	751
Počet pokut	48	19	35	44	18
Výše pokut	3 766 000 Kč	850 000 Kč	898 000 Kč	1 502 000 Kč	597 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (roční zprávy 2013-2017)

Cílem kontroly u osobní a nákladní dopravy bylo ověřit, jak zaměstnanci dodržují předpisy v oblasti BOZP, a jak je organizována práce řidičů.

Počet kontrol je v této oblasti podobný, pohybuje se kolem tří až čtyř set. Počet nedostatků v dopravě od roku 2014 klesá. Opět je to způsobeno tím, že jsou v dnešní době mnohem lepší technologie a přísnější normy. Největší pokuta byla udělena za roce 2013 a dosahovala výše skoro čtyř milionů.

Tabulka 12: Kontroly technických zařízení v podnicích

	2013	2014	2015	2016	2017
Počet kontrol	4083	3574	3478	3387	2447
Počet zjištěných nedostatků	14343	21449	10504	10269	7072
Počet pokut	200	116	166	157	97
Výše pokut	4 588 000 Kč	2 905 000 Kč	4 241 000 Kč	4 487 545 Kč	2 159 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (roční zprávy 2013-2017)

Kontrolovala se prevence u problémových podniků a u nových podniků, kde doteď nebyla zrealizována kontrola zaměřená na oblast bezpečnosti práce a bezpečného provozování technických zařízení. Současně se kontrolovalo dodržování bezpečnostních předpisů vedením podniku.

Z tabulky č. 12 lze vidět, že počet kontrol se od roku 2013 snižuje, nedostatky se snižují od roku 2014 a největší počet pokut byl 200 ve výši 4 588 000 Kč.

Tabulka 13: Kontroly elektrických zařízení

	2013	2014	2015	2016	2017
Počet kontrol	757	669	605	745	667
Počet zjištěných nedostatků	3009	2769	1891	1992	1583
Počet pokut	34	19	21	32	17
Výše pokut	569 000 Kč	294 000 Kč	355 000 Kč	410 000 Kč	300 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (roční zprávy 2013-2017)

Je velice důležité odhalování nedostatků, jelikož jejich odstranění pomůže snížit rizika úrazů elektrickým proudem. Je nutné vymýšlet potřebná opatření a pracovní postupy při práci s elektrickým zařízením.

Tabulka č. 13 udává výsledky, které nelze specifikovat. Všechny ukazatele, které v ní jsou, kolísají. Nelze z nich určit žádný závěr. Pouze z ukazatele počtu a výše pokut. Největší počet pokut byl v roce 2013 ve výši 569 000 Kč.

Tabulka 14: Kontroly zdvihacích zařízení na staveništích

	2013	2014	2015	2016	2017
Počet kontrol	.	668	666	586	509
Počet zjištěných nedostatků	1768	1761	1894	1383	1015
Počet pokut	27	25	22	22	21
Výše pokut	1 395 000 Kč	613 000 Kč	406 000 Kč	640 000 Kč	399 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (roční zprávy 2013-2017)

Cílem kontrol bylo zjistit, jak zaměstnavatelé plní své povinnosti pro dodržení bezpečnosti práce při provozu zdvihacích zařízení, i s prostředky pro zavěšení a uchopení břemene.

Počet kontrol byl nevyšší v roce 2014 a od té doby postupně klesá. Pokuty se snižují, nejmenší výše pokut byla udělena v roce 2017, a to necelých čtyři sta korun.

Tabulka 15: Kontroly provozu plynových spotřebičů

	2013	2014	2015	2016	2017
Počet kontrol	963	927	606	558	591
Počet zjištěných nedostatků	3296	5574	1647	2160	2006
Počet pokut	51	14	12	23	18
Výše pokut	1 055 000 Kč	425 000 Kč	189 000 Kč	427 000 Kč	440 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (roční zprávy 2013-2017)

Kontroly se zaměřovaly hlavně na instalaci zařízení z pohledu manipulačního prostoru a větrání, dodržování revizí, kontrol, servisu plynových spotřebičů, včetně odstranění nedostatků v dokumentaci.

Počet kontrol se od roku 2013 snižuje, ale počet nedostatků překvapivě roste od roku 2015. Nejvíce udaných pokut bylo v roce 2013 s počtem 51 a výší 1 055 000 Kč.

Tabulka 16: Kontroly provozu s tlakovým zařízením

	2013	2014	2015	2016	2017
Počet kontrol	963	927	416	393	461
Počet zjištěných nedostatků	3296	5574	981	727	1000
Počet pokut	51	14	11	6	4
Výše pokut	1 055 000 Kč	425 000 Kč	166 000 Kč	54 000 Kč	73 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (roční zprávy 2013-2017)

Kontrolovalo se, zda se plní bezpečnostní předpisy při provozu tlakových zařízení. Ověřit, jak je dodrženo používání tlakových zařízení a jejich bezpečnostních systémů, a to prováděním revizí, kontrol, servisu atd.

Počet kontrol se v letech 2013-2016 snižuje, ale v roce 2017 opět vzrostl. U nedostatků je počet každý rok odlišný. Největší počet pokut byl v roce 2013 největší, výše pokuty měla číslo 1 055 000 Kč.

Tabulka 17: Kontroly plnění úkolů zadavatele a koordinátora

	2013	2014	2015	2016	2017
Počet kontrol	390	366	329	354	307
Počet zjištěných nedostatků	499	798	319	344	365
Počet pokut	36	40	20	17	21
Výše pokut	903 000 Kč	1 104 000 Kč	527 000 Kč	303 000 Kč	584 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (roční zprávy 2013-2017)

Kontrolovaly se povinnosti zadavatelů staveb a koordinátorů BOZP na staveništi, a na stavbách, kde se vykonávaly práce, vystavující zaměstnanci ke zvýšenému ohrožení života nebo zdraví.

Počet kontrol od roku 2013 klesá, počet nedostatků byl každý rok jiný, z tabulky nelze vyčíst nějaké specifikum. Počet pokut klesá, nejvíce uložených pokut bylo 36 ve výši 903 000 Kč.

Tabulka 18: Kontroly práce v lese

	2013	2014	2015	2016	2017
Počet kontrol	95	135	176	257	226
Počet zjištěných nedostatků	231	153	265	393	392
Počet pokut	2	0	0	2	6
Kč	65 000 Kč	0 Kč	0 Kč	18 000 Kč	128 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (roční zprávy 2013-2017)

Cílem kontrol bylo zjištění stavu a úrovně plnění bezpečnostních předpisů při práci v lese, a to nejen u firem, ale i u osob samostatně výdělečně činných. Bylo nutné zjistit, zda tyto subjekty dodržují BOZP s ohledem na rizika ohrožení života a zdraví.

V tomto případě počet kontrol od roku 2013 roste. Toto odvětví je velice rizikové a nebezpečné, proto je nutné provádět velké množství kontrol. Nejvíce pokut bylo v roce 2017 ve výši 128 000 Kč,

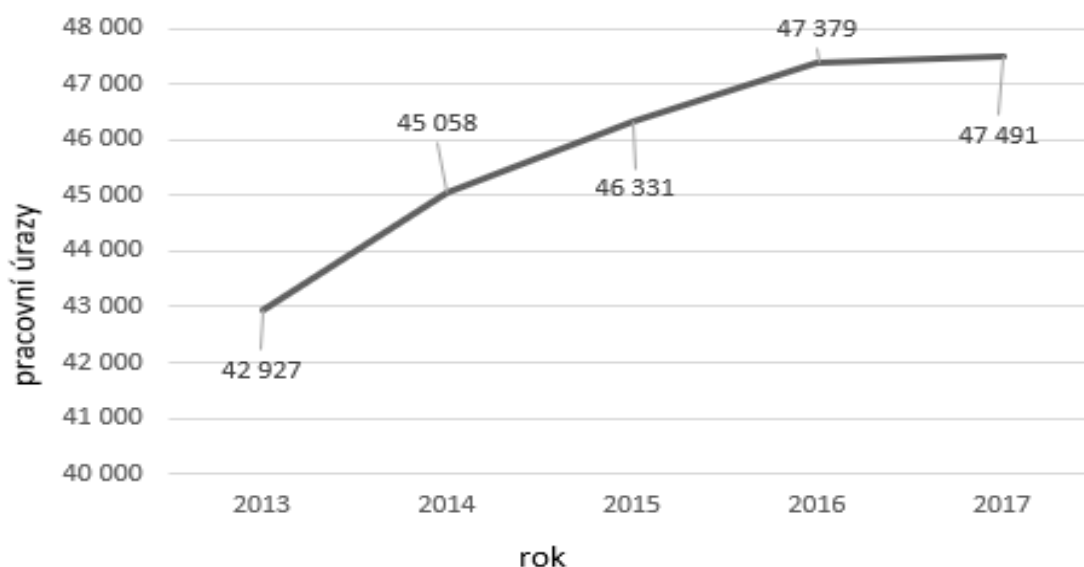
4.2 Pracovní úrazovost

V této oblasti mají zaměstnavatelé řadu povinností, které jsou nařízené českou i evropskou legislativou. Tyto povinnosti souvisejí s evidencí, hlášením a objasněním příčin a okolností vzniku každého pracovního úrazu. (Mana, 2018)

Rozdělení úrazů:

- pracovní úraz je poškození zdraví, nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli náhlým či násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů,
- smrtelný pracovní úraz je poškození zdraví, na jehož následky postižený zaměstnanec zemře nejpozději do 1 roku,
- závažný pracovní úraz je poškození zdraví, kde hospitalizace trvá více než 5 dnů.

Je nutné vyhotovit záznam o každém úrazu a zaslat jej na příslušný Oblastní inspektorát práce. Zaměstnavatel je povinen evidovat všechny úrazy, tedy i takové, které nejsou smrtelné, či nepřesahují hospitalizaci pěti a tří dnů v knize úrazů. (Mana, 2018)

Obrázek 5: Celkový počet pracovních úrazů

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (pracovní úrazovost 2013-2017)

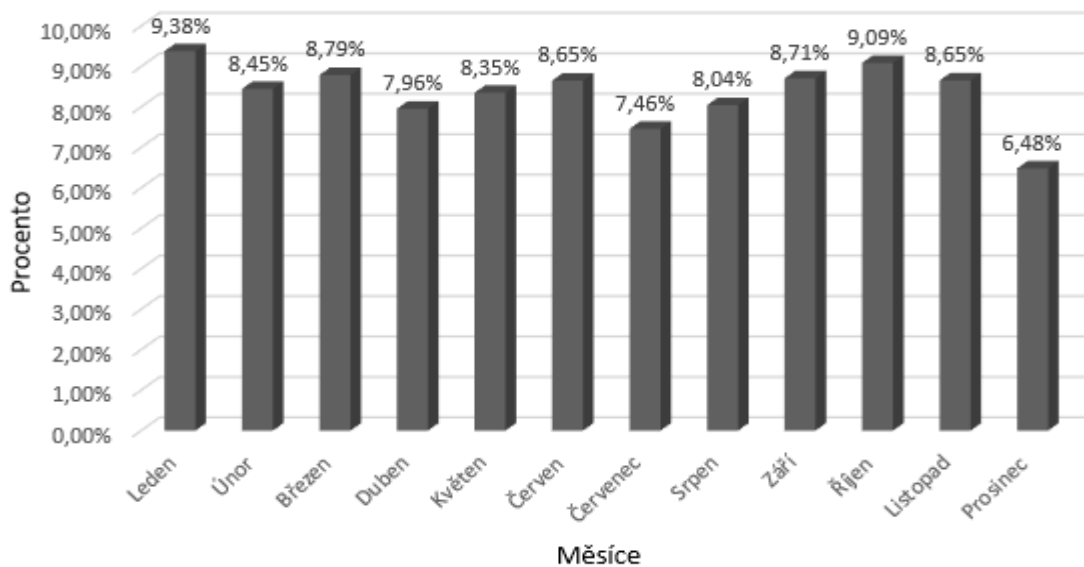
Na obrázku č. 5 je možné vidět, že křivka od roku 2013 až po rok 2017 stále roste. Je zajímavé, že i přes všechny nové technologie, přísnější předpisy, standardy, normy je úrazovost rok, co rok vyšší.

Tabulka 19: Celkový počet pracovních úrazů

	2013	2014	2015	2016	2017	celkem	%
celkový počet pracovních úrazů (SUIP + ČBÚ + ČSÚ)	42 927	45 058	46 331	47 379	47 491	229 186	100 %
celkový počet pracovních úrazů (SUIP + ČBÚ)	40 129	41 716	41 951	44 772	44 941	213 509	.
Muži	30 380	31 737	32 117	32 592	33 544	160 370	70 %
Ženy	12 547	13 321	14 214	14 787	13 947	68 816	30 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (pracovní úrazovost 2013-2017)

V úvodním řádku tabulky č. 19 jsou uvedeny data pracovních úrazů nahlášených na Státní úřad inspekce práce, Český báňský úřad a Český statistický úřad. Ve druhém řádku jsou data pouze ze Státního úřadu inspekce práce a z Českého báňského úřadu, z nichž se bude čerpat v následujících tabulkách. Dále je možné si všimnout toho, že u mužů je zhruba o polovinu více úrazovosti než u žen. Pravděpodobně je to zapříčiněno tím, že muži vykovávají fyzicky náročnější práce. Zaměstnání jako zedník, svářeč, elektrikář, horník, jsou mnohem náročnější než práce, které dělají ženy. A tudíž je zde větší riziko pracovního úrazu.

Obrázek 6: Procento pracovní úrazovosti dle měsíců

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (pracovní úrazovost 2013-2017)

Obrázek č. 6 poukazuje na celkovou procentní úrazovost během jednotlivých měsíců. Nejméně úrazů se stává v měsících duben, červenec, srpen a prosinec, toto je odpověď na třetí výzkumnou otázku.

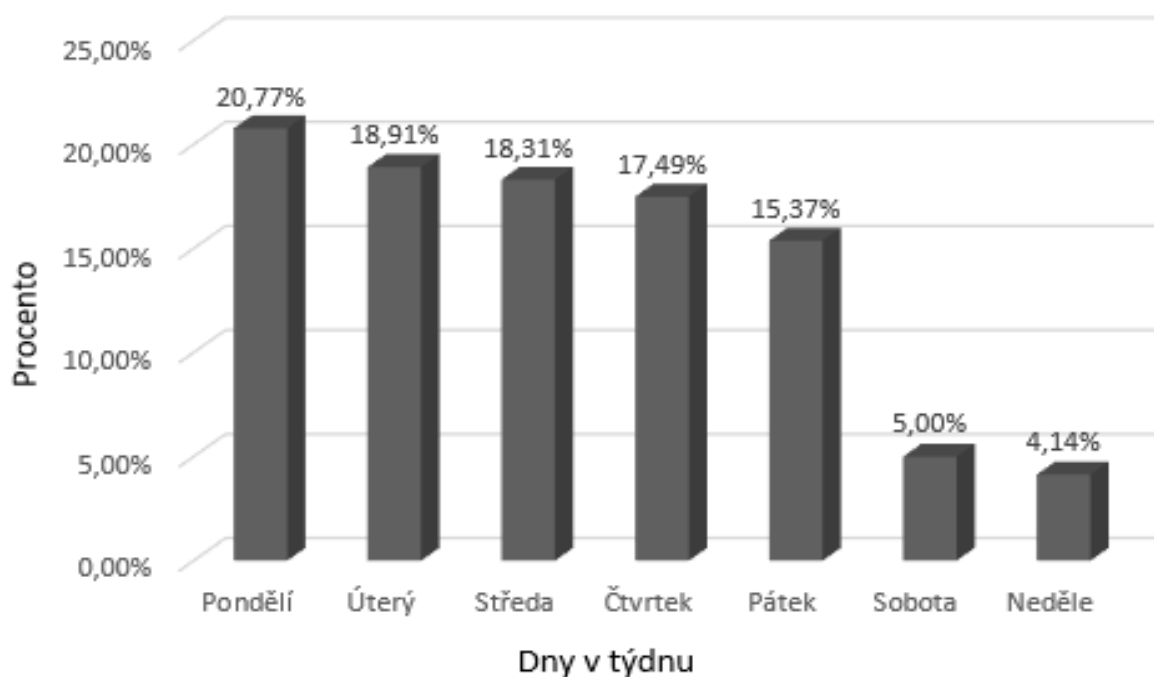
Tabulka 20: Procentní pracovní úrazovost dle měsíců

	2013	2014	2015	2016	2017	celkem	%
Celkem	40 129	41 716	41 951	44 772	44 941	213 509	100,00 %
Leden	3 999	3 475	3 736	4 197	4 616	20 023	9,38 %
Únor	3 494	3 423	3 446	3 806	3 866	18 035	8,45 %
Březen	3 337	3 758	3 763	3 796	4 109	18 763	8,79 %
Duben	3 294	3 398	3 286	3 862	3 145	16 985	7,96 %
Květen	3 224	3 298	3 351	4 078	3 877	17 828	8,35 %
Červen	3 218	3 582	3 796	3 973	3 899	18 468	8,65 %
Červenec	3 195	3 442	3 334	2 969	2 987	15 927	7,46 %
Srpen	3 089	3 282	3 342	3 691	3 768	17 172	8,04 %
Září	3 595	3 898	3 677	3 890	3 528	18 588	8,71 %
Říjen	3 804	3 791	3 795	3 780	4 235	19 405	9,09 %
Listopad	3 499	3 491	3 675	3 795	4 019	18 479	8,65 %
Prosinec	2 381	2 878	2 750	2 935	2 892	13 836	6,48 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (pracovní úrazovost 2013-2017)

V již zmíněných měsících je nejmenší úrazovost především proto, že v nich je nejvíce volna. Vánoce, velké prázdniny a většina zaměstnaných je doma. Naopak v měsících po volnu je největší úrazovost. Je to způsobeno tím, že zaměstnanci nejsou tak ostražití, myšlenkami jsou na dovolené a nedávají pozor. V prosinci je úrazovost nejmenší díky čtrnácti dennímu volnu, proto také v lednu je největší počet úrazů. Zaměstnanci se vrací do pracovní rutiny a pro mnohé z nich to je psychicky i fyzicky náročné. V dubnu sice žádné volno není, ale je jaro, což je možná důvod, proč je v tomto měsíci pracovní úrazovost nízká. Je lepší počasí, slunce svítí a lidé jsou více ostražití a plní energie.

Obrázek 7: Procentní úrazovost dle dní v týdnu

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (pracovní úrazovost 2013-2017)

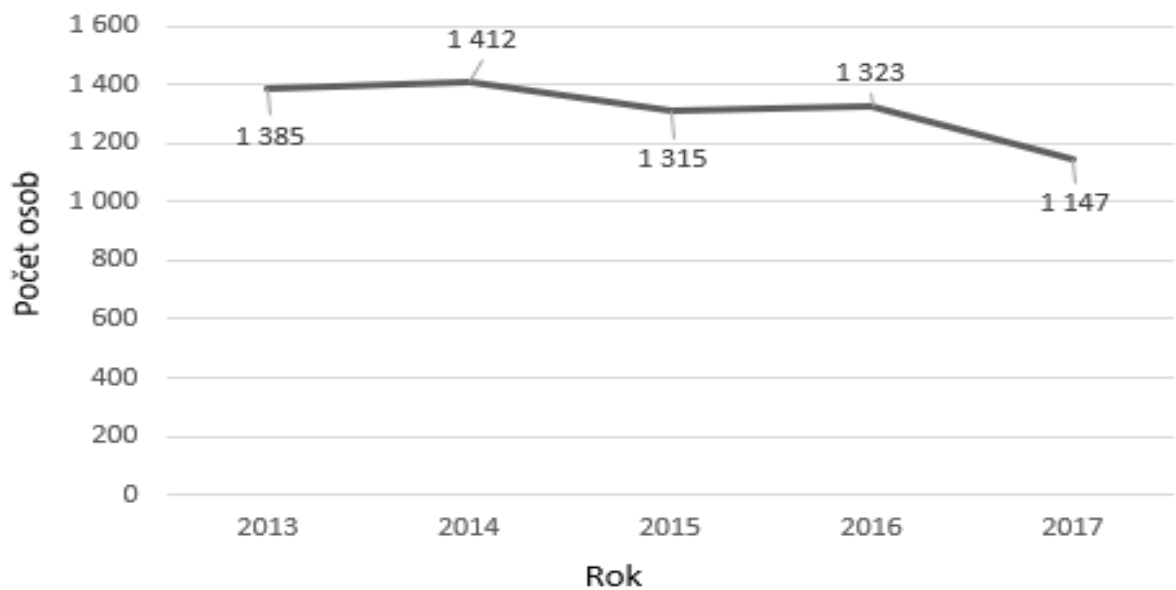
Zde je znázorněna procentní úrazovost dle dní v týdnu. Je zcela jasně vidět, že v sobotu a neděli je počet úrazů nejmenší, naopak v pondělí po víkendu je úrazovost mnohem větší.

Tabulka 21: Procentní úrazovost dle dní v týdnu

	2013	2014	2015	2016	2017	celkem	%
Pondělí	8 393	8 772	8 570	9 391	9 226	44 352	20,77 %
Úterý	7 611	7 763	8 110	8 418	8 479	40 381	18,91 %
Středa	7 336	7 473	7 717	8 217	8 350	39 093	18,31 %
Čtvrtek	7 129	7 271	7 304	7 886	7 762	37 352	17,49 %
Pátek	6 146	6 502	6 420	6 757	6 999	32 824	15,37 %
Sobota	1 928	2 190	2 101	2 258	2 189	10 666	5,00 %
Neděle	1 586	1 745	1 729	1 845	1 936	8 841	4,14 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (pracovní úrazovost 2013-2017)

Důvody menšího počtu pracovních úrazů jsou stejné, jako v předchozím příkladě s měsíci. V sobotu a neděli mají lidé volno, nemusí jít do práce, tudíž je pracovní úrazovost nejmenší. Je možné si všimnout, že čím víc se víkend blíží, tím je menší úrazovost. Je to pravděpodobně tím, že se zaměstnaní na víkend těší, tak na sebe dávají větší pozor. Naopak v pondělí je úrazů největší množství, jelikož si lidé zvykají na pracovní režim a nesoustředí se tolik na svoji práci, popřípadě je možné, že spěchají, protože chtějí být opět doma.

Obrázek 8: Pracovní úrazy s hospitalizací nad 5 dnů

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (pracovní úrazovost 2013-2017)

Obrázek č. 8 představuje pracovní úrazy s hospitalizací nad 5 dnů. V tomto případě hodnoty lehce kolísají, ale více méně by se dalo říct, že postupně klesají. Důvodem je vývoj nových a snadno ovladatelných technologií, lepší ochranné pomůcky, propracovanější technické a pracovní postupy, větší spolupráce, přísnější zákony a předpisy atd.

Tabulka 22: Pracovní úrazy s hospitalizací nad 5 dní

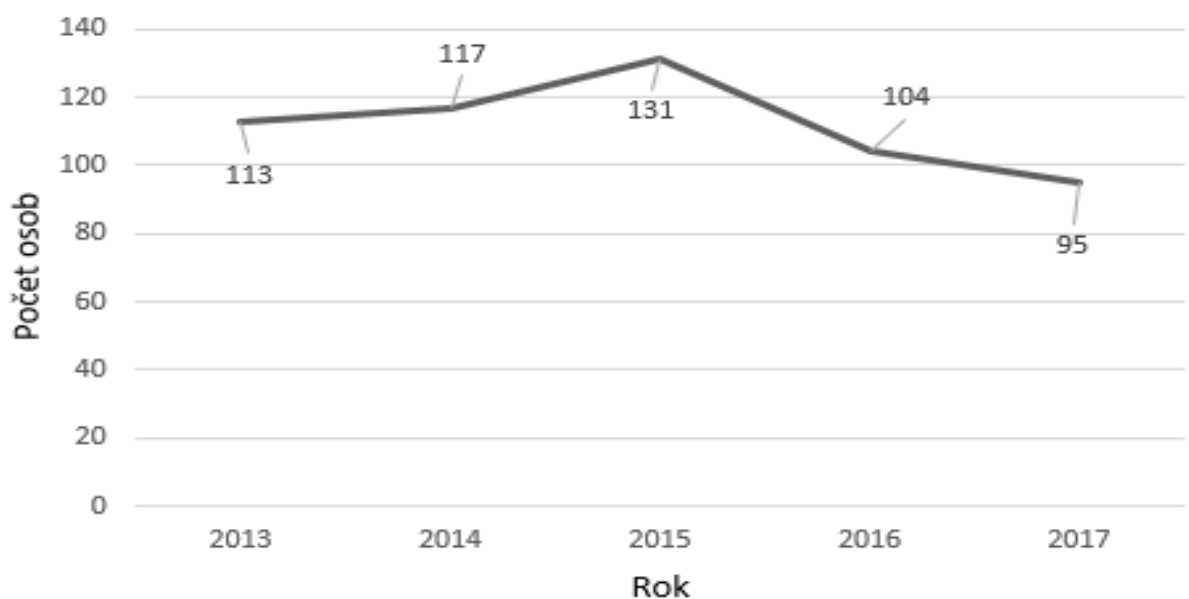
	2013	2014	2015	2016	2017	Celkem
Celkem	1 385	1 412	1 315	1 323	1 147	6 582
hl. m. Praha	134	222	166	138	95	755
Středočeský kraj	132	109	147	140	153	681
kraj Vysočina	71	83	79	75	36	344
Jihočeský kraj	85	114	78	90	86	453
Plzeňský kraj	98	85	66	88	89	426
Karlovarský kraj	40	31	72	26	30	199
Ústecký kraj	114	101	37	109	111	472
Liberecký kraj	48	52	86	44	57	287
Královéhradecký kraj	77	72	41	73	65	328
Pardubický kraj	88	97	63	78	53	379
Jihomoravský kraj	178	160	173	164	134	809
Zlínský kraj	62	58	152	70	42	384
Olomoucký kraj	79	97	77	63	71	387
Moravskoslezský kraj	133	128	55	141	110	567
Zahraničí	46	21	23	24	12	126

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (pracovní úrazovost 2013-2017)

Tabulka č. 22 ukazuje, kolik se stalo úrazů s hospitalizací na 5 dní v jednotlivých krajích. V tomto případě je výsledek zavádějící, jelikož absolutní počet pracovních úrazů v jednotlivých krajích je ovlivněn zejména faktory demografickými, mírou ekonomické aktivity a odvětvovou strukturou ekonomiky v jednotlivých krajích.

Nejvíce hospitalizovaných bylo v Jihomoravském kraji, hl. m. Praha, Středočeském kraji a v Moravskoslezském kraji. Důvodem není rozloha, ale především hustota zalidnění, převládá strojírenský a těžební průmysl. Zato v Karlovarském a Libereckém kraji je obyvatel nejméně, tudíž zde dochází k nejmenšímu počtu úrazů. Zabývají se zde zpracovatelským průmyslem a velkou roli hrají služby.

Zahraničí jsou lidé, kteří měli větší úraz na služební cestě mimo Českou republiku. Dalo by se vyčíslit, že počet zraněných v zahraničí také klesá.

Obrázek 9: Smrtelné pracovní úrazy

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (pracovní úrazovost 2013-2017)

Zde je graficky znázorněn počet smrtelných úrazů během pěti let na území České republiky. Dalo by se říct, že počet smrtelných úrazů klesá, až na výjimku v roce 2015. V tomto případě nelze určit, proč byla zrovna v roce 2015 větší úmrtnost při práci oproti jiným rokům.

Tabulka 23: Smrtelné úrazy při práci

	2013	2014	2015	2016	2017	Celkem
Celkem	113	117	131	104	95	560
hl. m. Praha	12	4	8	9	7	40
Středočeský kraj	14	18	17	10	15	74
kraj Vysočina	9	6	7	4	7	33
Jihočeský kraj	13	5	4	8	7	37
Plzeňský kraj	8	7	13	10	5	43
Karlovarský kraj	2	12	3	2	2	21
Ústecký kraj	7	5	16	8	8	44
Liberecký kraj	3	6	5	2	0	16
Královéhradecký kraj	3	8	9	5	2	27
Pardubický kraj	4	14	6	4	5	33
Jihomoravský kraj	8	8	5	8	10	39
Zlínský kraj	2	3	6	9	4	24
Olomoucký kraj	4	2	14	8	5	33
Moravskoslezský kraj	16	11	4	11	12	54
Zahraničí	8	8	14	6	6	42

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze SÚIP (pracovní úrazovost 2013-2017)

Největší počet úmrtí mají kraje Středočeský a Moravskoslezský, je to opět pravděpodobně proto, že mají vyšší hustotu zalidnění než ostatní kraje. Služby, v těchto krajích, jsou časté, ale z daleka ne tolik jako v Praze. Zde stále převládá zpracovatelský průmysl. Opět počet úmrtí

nezávisí na rozloze kraje, ale především na to, kolik má kraj obyvatel, v jaké části České republiky se nachází, jaká je v oblasti ekonomika, zda převažují služby, či průmysl.

Počet zaměstnanců vyslaných na služební cesty do zahraničí klesá. Jediný rok 2015 vyčnívá, jelikož v něm došlo až ke dvojnásobnému nárůstu úmrtí.

Bohužel i přes vývoj technologií a strojů, lepším pracovním pomůckám a přísnějším zákonům pracovní úrazovost rok co rok roste.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se věnuje problematice kontrolní činnosti v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a pracovní úrazovosti.

BOZP je především soubor opatření, která při správné kontrole a dodržování daných předpisů a norem tvoří ideální podmínky k tomu, aby ohrožení nebo poškození lidského zdraví snížilo na minimum. V dnešní době ale bezpečnost práce není jen o vyvarování se pracovnímu úrazu, nyní sem spadá i nemoc z povolání, negativní aspekty jako je šikana, obtěžování a nesprávné jednání na pracovišti. BOZP je důležitou složkou v legislativním systému ČR. Úkolem této legislativy je prevence rizik díky jejich identifikaci, opatřením a vyhodnocením a odstraněním. Bezpečnost práce se také řídí normami OHSAS a ISO.

Vyhledávání a vyhodnocení rizik představuje základní kámen BOZP. Společně s jejich odstraňováním a omezováním. Pro určení rizika se používá několik různých postupů. Nejprve je nutné shromáždit si veškeré informace důležité k řádnému zhodnocení a následnému řízení, dále je nutné identifikovat nebezpečí a brát na zřetel všechny vlastnosti, které by mohly zapříčinit vznik škod. V další fázi je nutné vyhodnotit výši poškození a pravděpodobnost, že by škoda mohla nastat, rozhodnout o přijetí opatření, aby se riziko už neopakovalo. Nakonec je nutné kontroly pravidelně a preventivně opakovat.

Soustava orgánů inspekce práce v České republice provádí kontroly na základě podnětů a stížností občanů. Významným úkolem Státního úřadu inspekce práce i inspektorátů (SÚIP) je osvěta a propagace v oblasti pracovních vztahů a podmínek a také propagace BOZP. Každý má právo podat na inspektorát práce nebo přímo na SÚIP podnět o porušení zákonů a práv. Nejčastěji jsou podněty podávány v oblasti pracovněprávní, a to je nevyplácení nebo pozdní vyplácení mezd, nedodržení stanoveného postupu při vzniku nebo ukončení pracovněprávního vztahu, nerovné zacházení na pracovišti a diskriminace. Další činnosti prováděné inspekcí práce jsou kontroly v oblasti BOZP, kontrola provozovatelů osobní a nákladní dopravy, kontrola bezpečnosti práce při provozu plynových spotřebičů atd. Většina podnětů je vyřešena přímo na místě u zaměstnavatele. V případě, že je podnět oprávněný a došlo k porušení předpisů a zákonů, následují správní řízení a sankce.

Poslední část se věnuje posouzení četností a výsledků kontrolních akcí v BOZP a pracovní úrazovosti za posledních 5 let. Vyřizování podnětů je prioritou inspekce práce. Tyto podněty jsou informační zdroj, který orgány veřejné správy a občané posílají na úřad inspekce práce

jako upozornění na možné porušování předpisů. Nejvíce podnětů ke kontrole bylo v roce 2013, a to ve výši 10615. BOZP bylo porušeno nejvíce v roce 2014. Z celkového počtu ohlášených podnětů bylo nejvíce označeno za neprokázané.

Nejčastěji kontrolované podněty pouze v oblasti BOZP jsou řízení péče a bezpečnost práce v organizaci, výrobní a provozní budovy, osobní ochranné pracovní prostředky, sklady a skladování, registrace úrazů a hlášení nehod, staveniště a motorové vozíky. Za celých pět let byl nejvíce porušován zákoník práce a hned po něm byl zákon č. 309/2006 Sb. Největší počet sankcí byl udělen roku 2016 ve výši 36 640 545 Kč.

U samostatných kontrol se posuzoval počet kontrol, počet zjištěných nedostatků, počet pokut a výše pokut. Ve většině případech tyto ukazatele klesali, jen u některých čísla kolísala, či dokonce rostla. Kontrolní činnost na stavbách, která prověřovala stav a úroveň zajištění BOZP na staveništích, měla nejvyšší počet všech ukazatelů v roce 2013, poté se všichni rok, co rok snižují. U kontrol osobní a nákladní činnosti a kontrol elektrických zařízení hodnoty od roku 2013 po rok 2017 kolísají. Hodnoty u kontrol technických zařízení v podnicích klesají, nejnižší počet udělených pokut byl v roce 2017 ve výši 2 159 000 Kč. Čísla se u kontrol zdvihacích zařízení na staveništích, kontrol provozu plynových spotřebičů, provozu s tlakovým zařízením snižují. Nejvyšší hodnota je v roce 2013 a nejnižší v roce 2017. Hodnoty u kontrol plnění úkolů zadavatele a koordinátora opět kolísají, nejvyšší počet pokut byl v roce 2014 ve výši 1 104 000 Kč. Poslední hodnocené kontroly jsou u práce v lese, kde jako v jediném případě kontroly rostou. Nejvyšší počet kontrol byl v roce 2017 s počtem 226. Je to tím, že tato práce je velice nebezpečná, proto je nutné jí často kontrolovat.

Státní úřad inspekce práce vydává každým rokem novou roční zprávu o kontrolních činnostech a také o pracovní úrazovosti. Bohužel tyto zprávy jsou pokaždé jinak strukturované a velice těžko se v nich hledá. Zpráva z roku 2013 je nejhůře přehledná, proto zde občas nějaký údaj z tohoto roku chybí.

V této práci je pracovní úrazovost popsána z hlediska úrazovosti mužů a žen. Muži zastávají těžší a náročnější práce, tudíž se jim stává ročně více úrazů než ženám. Dále se dělí podle měsíců a dní v týdnu. Nejvíce úrazů se stává v lednu, březnu, září a také v pondělí, úterý a středu. Je to způsobeno tím, že tyto měsíce, dny jsou po větších volnech. Leden je po Vánocích, a pondělí je po víkendu. Pro většinu lidí je těžké se opět zařadit do pracovního procesu a jsou více nepozorní. Poslední rozdělení úrazovosti je do jednotlivých krajů. Největší hodnota pracovní úrazovosti s hospitalizací nad pět dní byla v Jihomoravském kraji, hl. m.

Praha a Středočeském kraji. Důvodem není rozloha, ale především hustota zalidnění. Ve Středočeském a Moravskoslezském kraji zemřelo nejvíce lidí v zaměstnání. Je to opět tím, že zde žije více lidí než v ostatních krajích.

Cílem této bakalářské práce bylo posoudit četnost a výsledky kontrolních akcí provedených inspekcí práce v oblasti BOZP a pracovní úrazovost v České republice za období minimálně posledních pěti let. V praktické části byly popsány kontrolní činnosti inspekce práce za roky 2013-2017. Hodnoty byly vypracovány v tabulkách a implementovány do grafů.

Výzkumná otázka č. 1 se ptala na to, v jakém roce byl největší počet nahlášených podnětů ke kontrole a v jaké výši. Odpověď na tuhle otázku byla zodpovězena ve čtvrté kapitole, podkapitola 4.1. V roce 2013 byl nejvyšší počet nahlášených podnětů ke kontrole ve výši 10615.

Výzkumná otázka č. 2 se tázala na to, jakých podnětů ke kontrole z hlediska oprávněnosti bylo nejvíce a v jaké procentuální hodnotě. Odpověď je ve čtvrté kapitole, podkapitola 4.1. Nejvíce podnětů ke kontrole bylo neprokázaných v hodnotě 32 %.

Výzkumná otázka č. 3 se ptala na to, v jakých měsících je nejmenší počet pracovních úrazů. Odpověď je ve čtvrté kapitole, podkapitola 4.2. Nejmenší počet pracovních úrazů je v měsících duben, červenec, srpen a prosinec.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BEZPEČNOST PRÁCE. *Historie bezpečnosti a ochrany zdraví při práci* [online]. Praha: Magazín Bezpečnosti Práce.info, z.s., ©2013-2019, [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: <https://www.bezpecnostprace.info/bozp/historie-bezpecnosti-a-ochrany-zdravi-pri-praci/>
- [2] BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI. *Základní právní předpisy BOZP* [online]. Praha: Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v. v. i., ©2002-2019, [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: <https://www.bozpinfo.cz/zakladni-pravni-predpisy-bozp>
- [3] BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI. *Mezinárodní norma 45001:2018 pro systémy řízení BOZP* [online]. Praha: Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v. v. i., ©2002-2019, [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: <https://www.bozpinfo.cz/mezinarodni-norma-iso-450012018-pro-systemy-rizeni-bozp-nahrazuje-ohsas-18001>
- [4] BOZP. *Co je systém managementu kontrol a řízení BOZP dle normy OHSAS 18001* [online]. Praha: CRDR spol. s.r.o., ©2019, [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: <https://www.bozp.cz/aktuality/co-je-system-managementu-kontrol-a-rizeni-bozp-dle-normy-ohsas-18001/>
- [5] ČESKO. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006. ISSN 1211-1244.
- [6] ČERMÁK, J. *Bezpečnost práce: aktualizované okruhy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. Praha: Eurounion, 2008, ISBN 978-90-7317-071-4.
- [7] FOLTA, P. *Osobní rozhovor s managerem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci firmy Schaeffler Production CZ, s.r.o. Lanškroun, 7.12.2018*.
- [8] GUARD7. *Metody hodnocení rizik* [online]. Pardubice: Guard7, ©2019, [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: <http://www.guard7.cz/po/metody-hodnoceni-rizik>
- [9] HŮLOVÁ, M. *Management bezpečnosti a ochrany zdraví při práci: určeno pro posluchače vedlejší specializace MQE*. Praha: Oeconomica, 2003. ISBN 80-245-0590-8
- [10] JANÁKOVÁ, A. *Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. Olomouc: ANAG, 2011. ISBN 978-80-7263-685-3

- [11] MANA, Martin. Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz v České republice: Pracovní úrazy. *Český statistický úřad* [online]. ©2018, 2, 1-48, [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pracovni-neschopnost-pro-nemoc-a-uraz-v-ceske-republice-za-rok-2017>
- [12] MINISTERSTVO VNITRA. *Sbírka zákonů* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, ©2019, [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
- [13] NEUGEBAUER, T. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce neboli, O čem je současná BOZP*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2016. Bezpečnost práce v praxi (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-106-4
- [14] PETROVÁ, K. Osobní ochranné pracovní prostředky. In: civop [online]. Místo: civop s.r.o., ©1993-2019, [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: <https://www.civop.cz/osobni-ochranne-pracovni-prostredky/>
- [15] STÁTNÍ ÚŘAD INSPEKCE PRÁCE. *Pracovní úraz, povinnosti zaměstnavatele při pracovních úrazech, náhrada mzdy při pracovním úrazu* [online]. Opava: Státní úřad inspekce práce, ©2019, [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: <http://www.suip.cz/otazky-a-odpovedi/pracovnepravni-vztahy/bezpecnost-a-ochrana-zdravi-pri-praci-1/pracovni-uraz-povinnosti-zamestnavatele-pri-pracovnich-urazech-nahrada-mzdy-pri-pracovnim-urazu/>
- [16] STÁTNÍ ÚŘAD INSPEKCE PRÁCE. *Zpráva o činnosti SÚIP* [online]. Opava: Státní úřad inspekce práce, ©2019, [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: http://www.suip.cz/_files/suip-3043dfe2e3d7261a5c091f91f05761b8/zprava-o-cinnosti-suip-za-rok-2017.pdf
- [17] STÁTNÍ ÚŘAD INSPEKCE PRÁCE. *Základní údaje* [online]. Opava: Státní úřad inspekce práce, ©2019, [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: <http://www.suip.cz/o-nas/zakladni-udaje>
- [18] STÁTNÍ ÚŘAD INSPEKCE PRÁCE. *Z historie* [online]. Opava: Státní úřad inspekce práce, ©2019, [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: <http://www.suip.cz/o-nas/z-historie/>
- [19] STÁTNÍ ÚŘAD INSPEKCE PRÁCE. *Legislativa* [online]. Opava: Státní úřad inspekce práce, ©2019, [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: <http://www.suip.cz/o-nas/legislativa/>

- [20] STÁTNÍ ÚŘAD INSPEKCE PRÁCE. *Inspekce práce ČR* [online]. Opava: Státní úřad inspekce práce, ©2019, [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: http://www.suip.cz/_files/suip-ed80b5759a053d739f962ca9ae5a862b/inspekce_prace_cr.pdf
- [21] STÁTNÍ ÚŘAD INSPEKCE PRÁCE. *Roční zprávy* [online]. Opava: Státní úřad inspekce práce, ©2019, [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: <http://www.suip.cz/rocni-zpravy/>
- [22] ŠENK, Z. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci: prakticky a přehledně podle normy ČSN OHSAS*. Olomouc: ANAG, 2012. ISBN 978-80-7263-737-9
- [23] TECHNICKÁ INSPEKCE ČESKÉ REPUBLIKY. *Organizace státního odborného dozoru* [online]. Praha TIČR, ©2019, [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: <https://www.ticr.eu/>
- [24] VEBER, J. *Management kvality, environmentu a bezpečnosti práce: legislativa, systémy, metody, praxe*. Praha: Management Press, 2010, 359 s. ISBN 978-80-7261-210-9
- [25] VEBER, J a PINCOVÁ, E. *Management bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. Praha: Professional Publishing, 2008. ISBN 978-80-86946-46-7
- [26] VOJTA, Z. a RUCKÝ, E. *Osobní ochranné pracovní pomůcky*. Ostrava: Spektrum, 2006 Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 80-86634-19-1